

ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV LENDAVA
KULTÚREGYESÜLETEK KÖZSÉGI SZÖVETSÉGE LENDVA

*Zbornik
Antológia*

Pobiralci rose Harmatfogók

Literarni večeri 2015
Irodalmi esték 2015

Zbornik
Antológia

Pobiralci rose Harmatfogók

Literarni večeri 2015
Irodalmi esték 2015

ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV LENDAVA
KULTÚREGYESÜLETEK KÖZSÉGI SZÖVETSÉGE LENDVA

Lendava, 2015∞ Lendva, 2015

LITERARNI VEČERI 2015 ∞ IRODALMI ESTÉK 2015

Avtorji ∞ Szervezők:

LIDIJA ALT, VERONA AUGUŠTIN, RADE BAKRAČEVIĆ, KORNELIJA BAŠA,
ZLATKA FRAJZMAN – PUPA, ROMANA GLAVAČ, GÖNCZ NORBERT,
DANIJELA HOZJAN, FRANC KOREN, GIZELLA KOTER, JANJA MAGDIČ,
JOVAN MIRKOVIĆ, OLGA PAUŠIČ, RENATA LUGOMER POHAJDA,
MARJETA RIBARIČ, ALEKSANDER RUŽIČ, ANDREA SCHNEIDER, BISERKA SIJARIČ,
ALOJZ ŠČAP, VELIMIR TURK, ZÁGOREC CSUKA JUDIT, ALISON ZVER,
SLAVICA ZVER, KSENIJA BAKAN ZVER

Lektoriranje in prevajanje ∞ Lektorálás és fordítás: Ines Horvat

Oblikovanje ∞ Grafikai tervezés: Andrea Schneider

*Založila ∞ Kiadó: Zveza kulturnih društev Lendava, 2015;
Kultúregyesületek Községi Szövetsége Lendva, 2015*

Urednica ∞ Szerkesztő: Danijela Hozjan

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

821.163.6-82(082)

POBIRALCI rose [Elektronski vir] : literarni večeri 2015 : zbornik = Harmatfogók :
irodalmi esték 2015 : antológia / [avtorji Lidija Alt ... [et al.] ; prevajanje Ines Horvat ;
urednica Danijela Hozjan]. - El. zbornik. - Lendava = Lendva : Zveza kulturnih društev =
Kultúregyesületek községi szövetsége, 2015

Način dostopa (URL): <http://www.zkd-lendava.si>

ISBN 978-961-93614-4-3

1. Vzp. stv. nasl. 2. Alt, Lidija 3. Hozjan, Danijela

COBISS.SI-ID 83092481

*Recitatorji/interpretatorji besedil ∞ A szövegek előadói:
Jasna Bači, Kristina Szóke, Monika Baša, Elvira Vaupotič Göncz*

*Likovniki – Képzőművészek: Martina Korošec, Marjana Kmet, Ludvik Žižek, Jožef Hari,
Andrej Okreša, Zvonko Bartok, Marija Makovecki, Žana Miličkovič, Nuša Lorenčič,
Bohumil Ripak, Marija Klemenčič, Elizabeta Tibaut, Dana Štrucelj, Branko Počkar,
Jožefa Benko in fotografije ∞ fotók: Tatjana Bogdan*

Zahvaljujemo se sponzorjem, lektorjem, prevajalcem, recitatorjem in vsem ustvarjalcem.

Köszönetet mondunk a szponzoroknak, a lektoroknak, az előadóknak és az alkotóknak.

Zbornik Pobiralci rose je izdan samo v elektronski obliki.

Vsebinska je dosegljiva na spletni povezavi:
<http://www.zkd-lendava.si/pobiralci-rose-zbornik-zkd>

A Harmatfogók c. könyv tartalma az alábbi linken található:
<http://www.zkd-lendava.si/pobiralci-rose-zbornik-zkd>

SPREMNA BESEDA

KAJ NAM ZBORNIK ŠE PRINAŠA?

Tudi v letu 2015 nam je uspelo nadaljevati naše delo in tako smo prispeli že do 3. izdaje zbornika Pobiralci rose. Tudi ta zbornik je prežet z različnimi zgodbami, doživetji, razmišljanji, sanjami, željami in tudi negodovanji nad življenjem tukajšnjih ljudi. Sprehajali smo se skozi različna obdobja življenja, opazovali okolico, uživali v soncu in naravi, ki nas s svojo lepoto obdaja vsak dan. Spominjali smo se lepih in manj lepih časov našega življenja in našega rojstnega kraja.

Na 20. literarnem srečanju smo poslušali notranje občutke posameznikov, se spraševali o tem, kaj nam prinaša nov dan, in kako ga bomo preživel. Srečo in veselje smo delili na 21. literarnem večeru ob pogledu na prebujajočo pomlad, cvetlice in ljubezen, ki jo moramo deliti, če želimo biti ljubljene in sprejeti. O tem, kako tečejo nitke našega življenja, smo se spraševali na 22. literarnem večeru. Na 23. literarnem večeru smo opisovali naš planet Zemljo ter se spraševali, kaj lahko storimo, da bo ohranila svojo lepoto in zdravo ter čisto okolje. Tudi sanjali smo in pisali pesmi ter se spomnili našega rojstnega kraja in tudi izgube nedolžnosti.

Naša srečanja smo popestrili z različni glasbeniki in likovnimi razstavami. Že od prvega literarnega večera nas spremljata veselje in glasba, zato nam ob druženju nikoli ni bilo dolgčas. Naša vztrajnost, požrtvovalnost in prijateljstvo so nas pripeljali do izdaje že 3. zbornika.

Vsem literatom, likovnikom in glasbenikom, ki so sodelovali in popestrili vsako naše srečanje, se iz srca zahvaljujem ter jih vabim na naša prihodnja srečanja z željo, da bi vsi skupaj še naprej širili kulturno dediščino in preprečili, da bi nas hiter tempo življenja in čas nerazumevanja kulturnega ustvarjanja v družbi zaustavila. Hvala tudi vsem, ki nas pri našem delu podpirate in nam vlivate pogum za naprej.

V Lendavi, julija 2015

Danijela HOZJAN,
predsednica ZKD Lendava

ELŐSZÓ

AZ ANTOLOGIÁRÓL

A 2015-ös évben is sikerült folytatnunk a munkánkat, így eljutottunk a Harmatfogók 3. antológiájának a kiadásáig. Ez a kötet is különböző történetekkel, élményekkel, gondolkodásokkal, álmokkal, kívánságokkal foglalkozik és leírja az itt élők elégedetlenségét az életükkel. Különböző életkorszakokon át sétáltunk, figyeltük a környezetet, élveztük a napot és a természetet, amely szépségevel körülvesz bennünket mindennap. Visszaemlékeztünk életünk szép és kevésbé szép napjaira és szülőhelyünkre.

A 20. irodalmi esten az egyének belső érzelmeiről hallgattunk, arról gondolkodtunk, hogy mit hoz nekünk az új nap és hogy fogjuk átélni. Boldogságot és örömet osztottunk meg egymással a 21. irodalmi esten és a tavaszra, virágokra és a szerelmere gondoltunk, amelyet meg kell osztanunk másokkal. A 22. irodalmi esten feltettük magunknak azt a kérdést, hogy hogyan telnek életünk napjai. A 23. irodalmi esten a bolygónkkal, a Földdel foglalkoztunk és azon gondolkodtunk, hogy mit tudunk tenni annak érdekében, hogy megőrizzük a szépségét és egészséges és tiszta környezetét. A 23. irodalmi esten álmodtunk és versket írtunk, illetve emlékeztünk a szülőhelyünkre és arra, hogy vesztítettük el a szüzességünket.

Találkozásainkat különböző zenészek és képzőművészeti kiállítások színesítették. Már az első irodalmi esttől kísérnek a jókedv és a zene, ezért a találkozásainkon sosem unatkoztunk. A kitartásunk, aldozatképességük és a barátságunk elhoztak bennünket már a 3. antológiánk kiadásáig.

Szívből köszönetet szeretnék mondani mindegyik írónak, képzőművésznek és zenésznek, aki részvételével színesítette találkozásainkat és szívesen várok mindenkit a további találkozásainkra is, abban a reményben, hogy együtt még sokáig terjesszük a kulturális örökségünket. Nem szabad megengednünk társadalmunkban, hogy a gyors élettempó megakadályozzon bennünket a munkánk során. Köszönöm mindenkinek, akik munkásságukkal támogatnak és bátorítanak bennünket.

Lendván, július 2015

HOZJAN Danijela,
a Lendvai KKSz elnöke

POVEZANOST LITERATOV

V tišini prekmurske ravnice, v bližini Madžarske in Hrvaške meje je v večnacionalnem mestu Lendavi začela peščica ljudi, na čelu z Danijelo Hozjan, organizirati literarne večere, na katerih so sodelovali znani in manj znani književniki.

V Prekmurje so prihajali sodobni pesniki in pisatelji iz različnih držav, ki ustvarjajo v jezikih svojih narodov. Povezovala jih je Danijela, z enim samim ciljem: zblíževati in povezovati narode s tega dela Evrope preko pisane besede. Na Danijelino povabilo že leta prihajajo v Lendavo književniki in tu sklepajo prijateljstva, ki se ohranjajo tudi izven meja Slovenije in tega majhnega mesteca na severovzhodu naše države.

Prisotni ljubitelji sodobne literature imajo na teh večerih priložnost spoznati sodobno poezijo in prozo, posredovano s strani ustvarjalcev samih.

Danijela na te umetniške večere povabi tudi upodabljajoče umetnike, ki s svojimi kiparskimi in slikarskimi deli obogatijo njihovo vsebino.

Da se ti kvalitetni kulturni dogodki ne bi pozabili, so se organizatorji odločili za tiskanje tega zbornika, v katerem so objavljena vsa dela, ki so bila predstavljena na literarnih večerih.

Zbornik, ki ga izdaja Zveza kulturnih društev Lendava, pomeni nadaljevanje uspešnega dela.

Danijela Hozjan je odločno vstopila v zahteven in občutljiv prostor umetnosti, povezujoč avtorje literarnih del in likovnih stvaritev. S tem je vzbudila interes teh umetnikov, da večkrat letno pridejo v to simpatično mestece. Tu se družijo in sodelujejo umetniki iz različnih držav in različnih narodnosti, saj je brez sodelovanja in razumevanja med ljudmi v sedanjem krutem času težko preživeti.

Cilja dela Danijele Hozjan sta sodelovanje in medsebojna pomoč, kar je bila tudi prva misel ustanovitelja Rdečega križa, Jeana Henrija Dunanta, ki je na bojnem polju rekel: »TUTTI FRATELLI« (Vsi smo bratje). V tej smeri želi delovati tudi Danijela.

*Rade Bakračević,
pesnik in režiser, član Izvršnega odbora Zveze kulturnih društev Maribor*

ÍRÓI KAPCSOLATOK

A muravidéki síkság csendjében, a magyar és horvát határ közelében, egy multinacionális városban, Lendván, Danijela Hozjan vezetésével, néhány ember irodalmi esteket kezdett szervezni, amelyeken részt vettek ismert és kevésbé ismert írók is.

Muravidékre jöttek a kortárs költők és írók különböző országokból, akik saját nyelvükön alkotnak. Danijela kötötte őket össze egy céllal: megközelíteni és összekötni a népet Európa számos területéről az írott szó segítségével. Már évek óta Danijela meghívására jönnek ide és barátságot kötnek, amely Szlovénia határain kívül is megmarad.

A jelenlévő kortárs irodalom kedvelők, ezeken az esteken megismerhetik a művészek által közvetített modern költészetet és prózát.

Danijela ezekre az estekre rendszeresen meghívja a képzőművészeket is, akik szobrászatukkal vagy festészetükkel színesítik az esteket.

Annak érdekében, hogy e magas színvonalú kulturális rendezvények ne menjenek feledésbe, a szervezők úgy döntöttek, hogy kiadják ezt a kötetet, amelyben össze vannak gyűjtve az irodalmi esteken bemutatott művek.

A kötet, amelyet a Lendvai KKSz ad ki, a sikeres munka folytatását jelenti.

Danijela Hozjan határozottan lépett a bonyolult és kényes művészeti területre, összekötve az irodalmi és képzőművészi szerzőket, ösztönözve őket arra, hogy többször évente eljönnek ebbe a rokonszenves kisvárosba, amely Szlovénia északkeleti részén fekszik. Itt folyik a társalgás és az együttműködés a különböző országokból érkező és a különböző nemzetiségi művészek között, hiszen az együttműködés az, amely nélkül nehéz megélni a jelenlegi nehéz időkben.

Danijela Hozjan munkájának célja az együttműködés és a kölcsönös segítségnyújtás. Jean Henri Dunant – a Vöröskereszt alapítója – a csatatéren azt mondta: »TUTTI FRATELLI!« (Mindnyájan testvérek vagyunk!). Ebben az irányban akar cselekedni Danijela is.

*Rade Bakračević
költő és rendező, a Maribori KKSz végrehajtó bizottságának tagja*

ELŐSZÓ

A *Harmatfogó* antológia magyar nyelvű részében Koter Gizella, Göncz Norbert és Zágorec-Csuka Judit tollából versek és kisprózák kerülnek bemutatásra. Mindhárom szerző verseit közli, míg Koter Gizella verse mellett kisprózát is publikál.

Koter Gizella *Nincs mit vesztenem* című versében szenvedéstörténetéről ír, amely elsősorban egzisztenciális jellegű, hiszen: „Nincsen pénzem/sem egzisztenciám,” de gondolatait ellensúlyozza azzal is, hogy becsülete és humora mégis létezik. Felveti azt is, hogy nincsen mit vesztenie, mintha feladta volna a harcát: „Szenvedésem nevetséges. //Létem már kétséges, //de csak vagyok.” A vers befejezésében kifejti hitét a jónak az eljövételében, s imádkozik érte. A szerző a *Gyerek* című prózai írásában pedagógiai tapasztalatairól ír, amelyet tanítóként él meg a gyerekek közt. Ezt a prózai írást nevezhetnénk akár egy vallomásnak is, amely a gyermekek lelki közelségéről, szeretetéről és a pedagógus hivatásáról szól, hogy miért felemelő dolog pedagógusnak lenni: „Összefolynak a színek, hangok és én tudom, hogy jó helyen vagyok, pontosan ott, ahol kell. Köztük.” A *Szerelmem esős délután* című prózai írásában a szerelmi érzést eleveníti fel a szerző, pontosabban ennek az érzésnek az elmúlását, múlandóságát. Az *Szerelmem hagyományos felfogását* nagyapja és nagyanyja kapcsolatának az elemzésével kezdi. Majd édesapja példáit veszi górcső alá, de folytatja szomszédasszoynuk Mária reménytelen szerelmének a történetével, amely tragédiába torkolodott. S végül önmaga vall a szerelmem megszokásának az ismérveiről. Megállapítja azt is, hogy csodálatos dolog szerelmesnek lenni. De miért? Mert: „Kedved van mindenhez... magához az élethez.” A *Szerelmem múlandósága* mégis szorongással tölti el, hiszen érzékeny nő. A *Démonok* című írásában az idő könnyörtelen múlásáról szól filozofikus gondolatissággal, vallja, hogy „lassítva kell gyorsítani.” Vízión a jövőre vonatkoznak, de pesszimista kicsengésűek: „megrekedtem a valóságos vágyak között és ott kínlódom egy ideje.” Apjáról álmodik, s így összefonódik életében a valóság és az irracionális világ. Felvetett kérdései a létezésre és a létezők, az emberek humanista megnyilvánulásaira vonatkoznak. A *Szerelmes lelkek* című írásában a szerelmem átalakulásának a folyamatát írja le, kiindulva abból, hogy fiatalon szerelmemben nincsenek korlátok: „Hisszük, hogy a szerelmem örök és az a másik majd mindig minket szeret, csak az én mosolyom, az én tekintetem lesz a számára a szent...” Közben szembesülni kell azzal is, hogy: „Mert nem statikus dolog a szerelmem és semmiféle érzés... Ma így holnap meg ki tudja hogyan...? Szeretni kell most azonnal... mert elfogy az idő, holnap is és holnapután is, szerelemmel, forrón lázba boruló arccal.” És megmaradnak az emlékek.

Göncz Norbert 52 című versét egy elmúló szerelmem kínlódásai ihlették, amelynek az utóhangja a fekete csönd és az éber álmodozás. A költőt ópiumként szólítja a vörös fájdalom. Elátkozza az összes boldog perceket, de fájdalmát nincsen kinek elmondania. Majd megnyugszik, hiszen a külső tér végre megnyugtatja: „Hófehér felhők fölött a megnyugvás ül arcomra.”

Zágorec-Csuka Judit *Ismeretlen vadászmezők* című verse a misztikus versek közé sorolható, amely egyszerre elindítja az olvasót az ismert tájakról az ismeretlen tájak felé – a transzcendensbe, a halálba, amely érzékfeletti és ismeretlen: „Csenddel, magánnyal, mennyi éven át, //kiléphetsz az ég felé, üzenj az égnek!” Az *angyal* című verse is misztikus vers, amely az angyali létre utal, hiszen a költő hisz ebben a létezésben: „Megérkeztek a víz a föld, az ég angyalai, //hogyan felemeljenek s átöleljenek, lemérjenek, érdemet adjanak.” „A Ragyogásban című verse egy szerelmi fellángolásról szól: „Feljött a nap, //benned ragyog, //bennem ragyog, beragyog bennünket, //beragyog.” A *Vigyenek a vizek* című verse is misztikus tartalomra vall: „Vigyenek a csörgedező patakok messze, messze//nagy óceánokba, vigyenek az eredethez, //vigyenek Istenhez!” *Ha elmennék* című verse a létezés melankólikus hangulatát eleveníti fel, amely szomorúságra utal. A *Hóvirág* és *A tavaszi szimfónia* versek impresszionista versek közé sorolhatók, mintha Vivaldi hegedűje szólalna meg általuk a tavaszi réten és repítene az újjászületés felé: „Vivaldi hegedűje lassú dallamokkal felébreszti bennem a szunnyadó kikeletet, az alvó enyészetet.”

Zágorec-Csuka Judit

Lidija Alt

Sem Lidija Alt, domačinka iz Lendave. Poklicno se ukvarjam z otroki in tako imam tudi tu veliko možnosti igrati se z besedami. Zelo rada berem prozo, še rajši pa poezijo, v kateri neizmerno uživam. Tudi sama sem se večkrat preizkusila v pisanju pesmi. K temu so me prvotno spodbudili žalostni občutki ob izgubi meni dragih ljudi.

Sicer pa je tematika mojih pesmi raznolika. Nekaj od teh pesmi sem objavila v naši lokalni reviji LINDUA. Pisanje pesmi je moj hobi, ki me pomirja in v katerem najdem sebe.

Alt Lidija vagyok, és Lendván születtem. Mivel gyermekekkel foglalkozom, rengeteg lehetőségem adódik a szövegekkel való játékra. Szeretek prózai szövegeket olvasni, még inkább szeretem a verseket, amelyek olvasása nagy élmény számomra. Én is sokszor próbálkoztam a versírással. Számomra kedves emberek elvesztése miatt kezdtem verseket írni, amelyek eleinte igen szomorkás hangulatúak voltak.

Különben a verseim témája sokszínű. Néhány versem már megjelent a LINDUA folyóiratban is. A versírást kellemes szabadidőtöltésként élem meg, amely megnyugtat, és amelyben magamra találok.

Verona Auguštin

Iz mladosti je ostala želja, ki je tedaj nisem mogla uresničiti: pisati, pisati - brati, želja po znanju. Sanje so šle mimo mene. Sedaj se moje sanje delno vračajo, vzela sem si majhen prostor, kjer uresničujem delček sebe. Poezija me osrečuje, to je, kar čutim, vidim, tipam ...

Moje pesmi najdete v reviji Lindua.

A fiatalságom nagy vágya teljesült azzal, hogy írok. Az álmaid elementek mellettem. Most szép lassan visszatérnek. Van egy kis helyiségem, ahol megvalósítom magamat. A versírás örömet szerez, hiszen benne van mindaz, amit érzek, látok, tapintok... A verseim a Lindua folyóiratban olvashatóak.

Rade Bakračević

Rojen sem bil 24. 6. 1939 v Raški. Po poklicu sem univ. dipl. inž. Študij sem končal v Ljubljani, sedaj pa živim v Radencih. Z novinarstvom in pisanjem se ukvarjam že od gimnazijskih let. Sem član mednarodnega in slovenskega društva novinarjev. Svoje pesmi in prozna dela sem objavil v več knjigah in časopisih.

1939. 6. 24-én születtem Raškában. Mérnök vagyok. Az egyetemi tanulmányaimat Ljubljanában fejeztem be, jelenleg Radencin élek. Újságírással és írással a gimnáziumi éveim óta foglalkozom. Az újságírók nemzetközi és szlovéniai egyesületének is tagja vagyok. Verseim és prózáim több könyvben és újságban láttak napvilágot.

Kornelija Baša

V življenju se je zgodilo toliko lepih, prijetnih stvari, toliko anekdot. In ko se zgodijo, se nam zdijo tako enkratne, čudovite in izjemne, da smo prepričani, da jih ni mogoče pozabiti. Pa še kako pozabimo! Kako hitro nam uidejo iz misli in spomina!

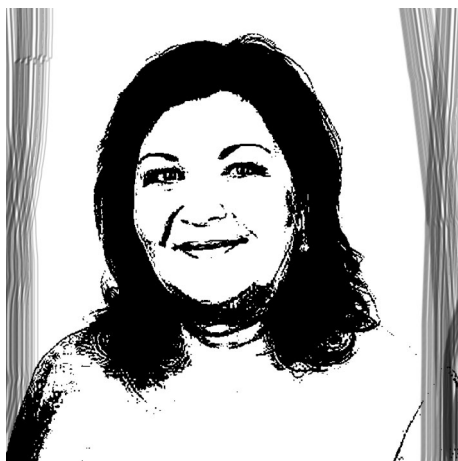
Velikokrat želim obuditi kakšen zanimiv dogodek iz otroštva mojih hčera, pa se ne morem spomniti. Zato čutim, da moram zapisovati vse, kar se me dotakne, za kar menim, da je pomembno.

Objavljam v glavnem v Lindui.

Az életben annyi szép és kellemes dolog történik, annyi anekdota. És amikor megtörténnek, egyedinek, gyönyörűnek és kivételesnek érezzük, sőt meg vagyunk győződve arról, hogy sosem lehet elfelejteni őket. Pedig hogy elfelejtjük őket! Milyen gyorsan elszállnak a gondolatainkból és emlékeinkből!

Sokszor azon kapom magamat, hogy szeretnék a lányaim gyermekkorából valami érdekeseget elmesélni, de semmi sem jut az eszembe. Ezért úgy érzem, hogy ami megérintett, ami fontos, azt mind le kell írnom.

Főleg a Lindua folyóiratban jelennek meg írásaim.

Zlata Frajzman - Pupa

Rojena sem v Mariboru. Leta 1992 me je ljubezen pripeljala v Lendavo. Že v rani mladosti sem rada pisala pesmi, s katerimi sem izražala svoje občutke. Nato sem se nekaj časa posvetila družini. Znova pa sem začela ustvarjati na delovnem mestu, kjer sem zaposlena sedaj. Sodelujem na literarnih večerih in tu dobivam nove navdihe za pisanje pesmi.

Mariborban születtem. 1992-ben a szerelem hozott Lendvára. Már fiatalon verseket írtam, ezekben fejeztem ki érzéseimet, utána egy időre a családomé lett a főszerep. A mostani munkahelyemen kezdtem el ismét foglalkozni az írással. Irodalmi esteken veszek részt, így új ihletet is kapok a versíráshoz.

Romana Glavač

Prihajam iz Velike Polane, sem profesorica razrednega pouka, že več kot desetletje zaposlena na OŠ Franceta Prešerna v Črenšovcih. Sem članica Kulturno-turističnega društva Črenšovci, kjer se udejestvujem kot amaterska igralka. V prostem času tudi slikam. Lani je izšla moja prva knjiga z naslovom Čarobno pero: 7 pravljic za male in velike. Knjigo je izdalo KTD Črenšovci, v knjigi so poleg pisane besede tudi moje ilustracije. Knjiga in pravljice so bile med otroki in odraslimi zelo dobro sprejete.

Velika Polanaból jövök, osztálytanítói szakot végeztem és már több mint egy évtizede tanítok a France Prešeren Általános Iskolában Črenšovcin. A črenšovcii Kultúrális és Turisztikai Egyesület tagja vagyok, ahol amatőr színjátszással is foglalkozom. Szabadidőmben festek. Tavaly megjelent a Čarobno pero: 7 pravljic za male in velike című könyvem, amelyet a KTD Črenšovci adott ki, a könyvet magam illusztráltam. A könyvem és a meséim elnyerték a gyermekek és felnőttek tetszését is.

Göncz Norbert

Gyertyánosban nőttem fel. Pillanatnyilag a Nagykanizsai Batthyány Lajos Gimnázium humán osztályának tanulója vagyok. 10 éves koromban írtam meg az első versemet, azóta aktívan alkotok a próza, líra és dráma műfajaiban. Színes egyéniség vagyok, az írás mellett foglalkozok még zenével, művészettel és színjátszással.

Odraščal sem v Gaberju, trenutno pa sem dijak gimnazije Lajosa Batthyányja v Nagykanizsi. Svojo prvo pesem sem napisal, ko sem imel 10 let. Od takrat aktivno ustvarjam v vseh književnih zvrsteh. Sem vsestranska oseba, saj se poleg pisanja ukvarjam tudi z glasbo, umetnostjo in z gledališčem.

Danijela Hozjan

Rojena sem v Gaberju, kjer tudi živim. Že kot otrok sem rada pisala pesmice in jih prebiralala svojim prijateljicam. V osnovni šoli sem napisala nekaj pesmic ob Dnevu varčevanja ter za različne praznike. Moje pesmi govorijo o domačem kraju, o mojih doživetjih, o letnih časih in o praznikih. Letos sem se opogumila in svoja razmišljanja in doživetja v pesmih izlila tudi v različnih temah na literarnih večerih, ki jih pripravlja ZKD Lendava ter se tako s svojimi literarnimi deli prvič predstavila širši javnosti.

Gyertyánosban születtem és ma is itt élek. Már gyermekként szerettem verseket írni és rendszeresen felolvastam őket a barátnőimnek. Általános iskolában néhány verset írtam a Takarékoság napja és különböző ünnepek alkalmából. Verseim a hazai vidékről, az élményeimről, az évszakokról és az ünnepekről szólnak. Az idén szedtem a bátorságot és gondolataimat és élményeimet különböző témakörökben papírra öntöttem az irodalmi esteken, amelyeket a Lendvai KKSZ szervez és így először mutattam be műveimet a nyilvánosságnak.

Franc Koren

Del mene se je zmeraj odražal v pisni obliki. Zmeraj je bila del mene sporočilnost, ki sem jo prepuščal verzom, gnetel v besede, sledil mislim, pretopil v stavke in jih največkrat puščal na klopeh v parku, pod pepelniki v gostilnah, podarjal potencialnim ljubicam in ljubimcem in sedaj se jih je nekaj napaberkovalo za objavo v tej zbirki. Kot pleme spermijev, ki se odpravlja na bojni pohod.

Személyiségem egy részének mindig az írás volt a kifejezőeszköze. Az üzenetközvetítés a részem, így szavakba, versbe szedtem a gondolataimat, melyeket legtöbbször a parkban a padokon, a vendéglőkben a hamutartók alatt hagytam, alkalmi szeretőknek ajándékoztam. Most néhány e kiadványban jelenik meg. Mint egy spermatorzs, amely hadjáratra indul.

Gizella Koter

Magyarszakos tanárnő vagyok és évek óta az 1. Számú Kétnyelvű Általános Iskolában dolgozok. Vajdaságban Zentán születtem, és 1989-ben költöztem Muravidékre. Sok éve foglalkozom drámapedagógiával és rendszeresen magam írom a színdarabokat, jeleneteket. Szeretek olvasni és leírni a gondolatokat melyek itt tolongnak a fejemben. Szabadidőmben néha meséket, verseket vagy rövid novellákat írok.

Sem profesorica madžarskega jezika in že leta delam na DOŠ I. Lendava. Rodila sem se v Senti v Vojvodini. Leta 1989 sem se preselila v Prekmurje. Že veliko let se ukvarjam z dramsko pedagogiko in sama pišem dramske tekste. Rada berem in zapisujem svoje misli. V prostem času včasih pišem tudi pravljice, pesmi ali kratke novele.

Janja Magdič

Po rodu sem iz Prlekije, zdaj pa živim z družino v Veliki Polani. Delam na JSKD OI Lendava kot vodja izpostave. Moje življenje se od mladih let prepleta z ljubiteljsko kulturo – pa naj bo to folklor, pesem ali literarno ustvarjanje. Pišem že od osnovnošolskih let. Pesmi sem predstavljala na različnih prireditvah doma in na Hrvaškem, sodelovala na literarnih srečanjih in tekmovanjih ter objavljala v različnih osnovnošolskih in gimnazijskih glasilih, Vestniku, Lindui ... V minulih letih se je nabralo veliko besedil iz vseh življenjskih obdobj. V pesmih izražam različne občutke ljudi in njihovih usod, rada pa pišem tudi o vsem lepem, kar nas obdaja. Papir vse prenese – zato me pisanje veseli in notranje bogati.

Prlekijai születésű vagyok, most viszont a családommal Velika Polánán élek. A SzKKK Lendvai Területi Kirendeltségén irodavezetőként dolgozom. Gyermekkorom óta kapcsolatban vagyok a műkedvelő csoportokkal, legyen az tánc, zene vagy irodalom. Versírással már általános iskolás korom óta foglalkozom. Verseimet itthon és Horvátországban is bemutatták, részt vettem irodalmi találkozókon és versenyeken, írásaim különböző iskolai és gimnáziumi újságokban, a Vestnik hetilapban vagy a Lindua folyóiratban jelentek meg. Az elmúlt években sok írásom született. A verseim az emberek érzéseit, a sorsukat tükrözik, de szeretek írni mindenről, ami szép, ami körülvesz bennünket. A papír mindent elbír – számomra ezért az írás öröm, és egyben gazdagít is.

Jovan Mirković

Napisał sem nekaj limerik in kratkih ironičnih pesmi, predvsem v esperantu. Pišem tudi črtice iz vsakdanjega življenja, ki hudomušno opisujejo človekove slabosti in nesmiselno hlastanje za dobrinami. V svojem blogu objavljam veliko anekdot in smešnic. Veliko teh kratkih zgodbic je objavljenih v esperantskem biltenu Dana fervejisto. V esperanto prevajam tudi strokovne članke s področja železnic in gradbeništva. Sodelujem v terminološki komisiji IFEF-a, kjer koordiniramo strokovno terminologijo, zato mi za druge zvrsti pisanja pogosto primanjkuje časa.

Mirković Jovan írt néhány rövid ironikus verset, főleg eszperantó nyelven. Ugyanúgy néhány karcolatot a mindennapokról, amelyek humorosan vázolják az emberi gyarlóságot, valamint a javak iránti szerencsétlen hajszát. A blogján anekdoták és vicces írások olvashatók. Ezek közül sok megjelent a Dana fervejisto folyóiratban. Sok vasúti és építészeti szakszöveg fordítója. Közreműködik az IFEF Terminológiai Bizottságában, ahol a szakterminológiát hangolja össze. Időhiány miatt más műfajokkal nem igen tud foglalkozni.

Olga Paušič

Sem domačinka, rojena Lendavčanka, od malih nog zaljubljena v naš kraj. Po upokojitvi leta 2009 se s še večjo vnemo predajam literarnemu ustvarjanju. Pišem odrska besedila za lendavsko gledališko skupino Kofetarji (Kofetarji, En hribček bom kupil, Gremo na morje), tudi za šolske gledališke skupine (zbirki Šolski štosi in Veselo na oder); poezijo za odrasle bralce (Sanje o zvezdah) in prozo za mlade (romani: Junaki, Skrivnosti, Osumljen), kratko prozo za odrasle (Mavrični vsakdanjiki) in najmlajše (Imejmo jih radi, Pod belim gradom) ter potopise, ki jih lahko berete v revijah Svet in Ljudje, Horizont ter prilogah Dela, v Vestniku, Slovenskih novicah in Šolskih razgledih. Sem stalna sodelavka spletne revije Locutio in internetnega portala MojaLeta.si in članica uredništva revije Lindua.

Született lendvai vagyok, már gyermekkorom óta szerelmese e vidéknek. Nyugdíjba vonulásom óta még nagyobb buzgalommal alkotok. A lendvai Kofetarji színjátszó csoportnak írok színdarabokat, de az iskolai színjátszó csoportokról sem feledkezem el. Vannak felnőtteknek szóló verseim, kisprózáim, fiataloknak szóló ifjúsági regényeim, és a legkisebbeknek szóló rövid történeteim. Rengeteg útirajzot jelentetek meg különböző folyóiratokban, hetilapokban vagy napilapokban. A Locutio online magazin és MojaLeta.si internetes portál állandó munkatársa vagyok, valamint a Lindua folyóirat szerkesztőségének tagja.

Renata Lugomer Poahajda

Rojena sem 7.5.1963 v Zagrebu na Hrvaškem. Osnovno in srednjo šolo za matematiko - informatiko sem končala v Bjelovaru.

Leta 1987. sem diplomirala na Rudarsko-geološko-naftni univerzi na Oddelku naftnega rudarstva. Med študijem sem se prijavila na razpis za štipendije pri podjetju Nafta Lendava in sem se po diplomi v podjetju Nafta v Lendavi tudi zaposlila (na delovnem mestu rudarskega projektanta v tedanjem sektorju Raziskave in pridobivanje nafte in plina). Danes delam v podjetju PETROL GEOTERM kot vodja oddelka Razvoj in projektiranje. Od leta 1988 živim in sem zaposlena v Sloveniji. V Sloveniji sem se dvakrat udeležila literarnega srečanja pesnikov in pisateljev drugih narodnosti, ki stalno ali začasno bivajo v Sloveniji SOSED S TVOJEGA BREGA. Zadnjih osem let objavljam novinarska besedila in kolumne v informativnem časopisu Hrvaškega kulturnega društva Pomurje; sem tudi urednica časopisa.

1963. május 7-én születtem Zagrábban, Horvátországban. Az általános iskolát, valamint a matematika–informatika tagozatos középiskolát Bjelováron, Horvátországban fejeztem be.

1987-ben szereztem diplomát a Bányászati, Geológiai és Olajipari Egyetemen Olajbányászat Szakon. Tanulmányaim alatt a lendvai Nafta Vállalat ösztöndíjpályázatára jelentkeztem, így a diplomám megszerzése után a Nafta Vállalathoz kerültem mint bányászati tervező az akkori Olaj- és gázkutatási és termelési részlegre. Most a Petrol Geoterm cégnél dolgozom, mint a Fejlesztési és tervezési részleg vezetője.

1988-tól élek és dolgozom Szlovéniában. Kétszer vettem részt az állandóan vagy ideiglenesen itt élő más nemzetiségű költők és írók SOSED TVOJEGA BREGA c. irodalmi pályázatán. Az utóbbi nyolc évben az irodalmi alkotásaim a Pomurje Horvát Kultúregyesület újságjában olvashatók, amelynek két éve a szerkesztője is vagyok.

Marjeta Ribarič

Po rodu, po duši in razmišljanju sem prava Lendavčanka. Tu sem končala osnovno šolo, vzgojiteljsko pa v Mariboru. Kot vzgojiteljica sem bila vso svojo poklicno dobo del kolektiva Vrtca Lendava. Veselje do ustvarjanja na različnih področjih je raslo z mano od malih nog. Tudi poklic sam je spodbujal mojo ustvarjalnost tako na gledališkem, glasbenem kot literarnem področju. Tudi sedaj, ko sem upokojena, je v meni polno ustvarjalnega nemira, zato sem se pridružila pevskemu zboru Nimam časa, sodelujem v gledališki skupini Kofetarji, pišem v Linduo, Šolske razglede in Vestnik. Najbolj me mikajo kratka proza, odrska besedila za otroke in preproste otroške pesmi.

Lendván születtem, itt is fejeztem be az általános iskolát, majd Mariborban az óvónőképzőt. Óvónőként mindvégig a Lendvai Óvodában dolgoztam. Az alkotás iránti öröm már kiskorom óta elkísért, sőt a foglalkozásom is ihletet adott a színdarabok és a zenei és irodalmi alkotások terén is. Ma is, amikor már nyugdíjas vagyok, nagy bennem az alkotókészség, ezért csatlakoztam a Nimam časa énekkarhoz és a Kofetarji színjátszó csoporthoz is. A Linduában, a Vestnikben és a Šolski razglede c. újságban jelennek meg írásaim. Leginkább a kispróza, a gyermekeknek szánt színdarabok és az egyszerű gyermekversek ihletnek meg.

Aleksander Ružič

Doma sem v Gornjih Petrovcih. Star sem 64 let in sem upokojeni profesor geografije in zgodovine. Za mano je 42 let neposrednega pedagoškega dela v stroki. Raziskujem lokalno zgodovino in geografski prostor severovzhodnega Goričkega. Na spletni strani OŠ Gornji Petrovci je objavljenih mojih 23 avtorskih prispevkov s tega področja. Pri založbi Franc-Franc je izšel moj prvi roman z naslovom Ko se niti čas ne premakne, v Evangeličanskem listu pa v nadaljevanjih drugi z naslovom Zaklad. Zdaj objavljajo tretjega z naslovom Zgubljeni čas. Napisal in izdal sem tudi zelo obsežno Kroniko osnovnih šol v Občini Gornji Petrovci. Za KUD Goričko pišem in režiram skeče, ki jih naši amaterski igralci zelo uspešno predstavljajo po vsem Prekmurju in širše. Naštudiranih imajo že več kot 25. V tedniku Porabje in v Porabskem koledarju, ki izhajata v Monoštru, sem do sedaj objavil številne daljše in krajše literarne prispevke, vse v goričkem dialektu. Pesmi pišem že kar nekaj časa, ampak prvih osem sem poslal kar ZKD Lendava.

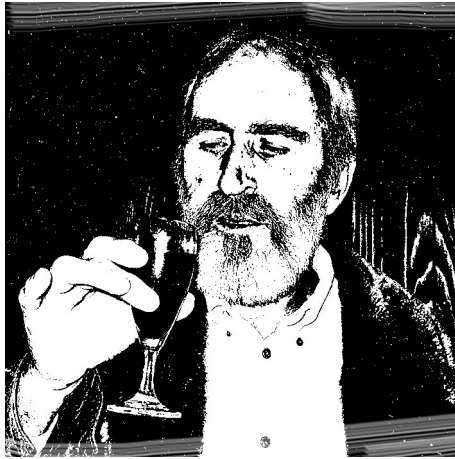
Gornji Petrovcin élek. 64 éves vagyok, nyugalmazott földrajz- és történelemtanár. 42 évig tanítással foglalkoztam. Jelenleg Goricskó északkeleti részének helyi történelmével és földrajzával foglalkozom. A Gornji Petrovci Általános Iskola honlapján 23 ilyen jellegű írásom jelent meg. A Franc-Franc Kiadónál jelent meg első regényem Ko se niti čas ne premakne címmel, az Evangeličanski listben pedig folytatásokban a második regényem Zaklad címmel. Most folytatásokban ugyanott jelenik meg a harmadik, Zgubljeni čas című regényem. A Gornji Petrovci Község általános iskoláinak krónikáját is feldolgoztam. A Goricskó Művelődési Egyesületnek rövid boházatokot írok és rendezek, melyeket amatőr színjátszóink Muravidék-szerre nagy sikerrel adnak elő. Már több mint 25 színre vitt boházatokunk van. A Szentgotthárdon megjelenő rábavidéki Porabje hetilapban és Porabje naptárban számos hosszabb és rövidebb irodalmi alkotásom jelent meg, mindegyik goricskói tájszólásban. Versírással is már régóta foglalkozom, de az első nyolc versemet a lendvai KKSZ-nek küldtem el.

Biserka Sijarič

Poezijo sem začela pisati že v osnovni šoli in nanjo ne gledam zgolj kot na hobi, temveč kot potrebo po tovrstnem izražanju, je del mene in prav tako tudi rase z menoj. Za seboj imam tudi nekaj objav v reviji Mentor, v pomurskem Vestniku, Lindui, pesniških zbirkah "Jaz sem jaz in v meni nihče ne prebiva" (l. 2002) ter "Valovanje misli" (l. 2012).

A versírással már általános iskolásként foglalkoztatott, és nem csak hobbiként tekintek erre, hanem mint egy kifejezési lehetőség, amely szintén én vagyok, és együtt fejlődünk. Jelentek meg verseim a Mentor és Lindua folyóiratokban, a Vestnik hetilapban, valamint a »Jaz sem jaz in v meni nihče ne prebiva« és a »Valovanje misli« c. verseskötetekben.

Alojz Ščap

Sem ljubitelj vseh lepih umetnosti, še zlasti pa me privlačita likovna in glasbena ustvarjalnost. Sem predvsem konzument, se pa kdaj tudi sam spoprimem s poskusi, ustvariti kaj preprostega, vsakomur razumljivega in se izraziti v svojem delu tako, kot mi veva srce. Udinjanje v tej smeri mi pomeni popestritev in obogatitev, hkrati pa družabno vključenost med ljudi v sicer dokaj osamljenih poznih letih. In ne nazadnje - le tako lahko ljudem povem, da sem bil, da sem in da, z Gospodovo s pomočjo, morda še kaj malega bom.

Szeretem a művészeteket, különösen a képzőművészet és a zene érdekel. Főleg élvezője vagyok a művészeteknek, de néha megragadom a tollat, és magam is alkotok egyszerű, szívemhez közel álló írásokat, amelyeket mindenki megért. Így gazdagodik a lelkem, sőt ezek a társasági életemre is kihatnak. És nem utolsó sorban, így tudatom az emberekkel, hogy voltam, vagyok, és az Isten segítségével még néhány évig leszek.

Velimir Turk

Velimir TURK, univ.dipl.inž. geologije, sem upokojenec, tudi vnet planinec, ribič in naravovarstvenik. Ukvarjam se tudi s transcendentalno meditacijo in makrobiotiko. Že vrsto let sem koordinator gibanja za zdravo življenje Mavrica.

Svojo prvo pesem Kiša sem napisal, ko sem imel 11 let. Danes pišem predvsem o naravi, odnosu človeka do narave in o medčloveških odnosih. Pišem v hrvaščini, slovenščini in angleščini. Doslej še nisem izdal samostojne pesniške zbirke, objavljaj sem pa v internem glasilu INE, v lendavski Lindui, vsako leto sodelujem tudi na natečaju Sosed s tvojega brega JSKD Slovenije

TURK Velimir geológusmérnök vagyok, már nyugdíjas. Lelkes hegymászó, halász és természetvédő. Transzcendentális meditációval és makrobiotikával is foglalkozom. Néhány éve a Szivárvány egészséges életmód mozgalom koordinálását végzem. Az első versemet 11 éves koromban írtam. Ma elsősorban a természetről, az emberek egymásközi és a természethez való viszonyáról írok. A verseket horvát, szlovén és angol nyelven írom. Eddig még nem jelent meg önálló verseskötetem, írásaim az INA online magazinban és a Linduában jelentek meg. Minden évben a JSKD által szervezett Sosed s tvojega brega pályázaton is részt veszek.

Zágorec-Csuka Judit

Göntérházán születtem, jelenleg Kapcán élek, és az 1. Sz. Lendvai KÁI-ban könyvtárosként dolgozom. Az alkotásban kiteljesedek, szenvedélyes olvasó és színházkedvelő vagyok. Írok, amióta az eszemet tudom, leginkább verseket (több verseskötetem is megjelent: Viharverten, Kiűzve az Édenből, Kettős hangzat, Sivatagi szélben, Új horizontok). Fordítással is foglalkozom (Evgen Car: A gólyák is elpusztulnak). A szakmámmal kapcsolatosan szakmai és tudományos cikkeket is megjelentetek. Számos hazai és külföldi, főleg magyarországi folyóiratokban jelentek meg írásaim.

Doma sem iz Genterovcev, živim pa v Kapci in delam kot knjižničarka na DOŠ I LENDAVA. Ustvarjanje me izpolnjuje, sem tudi strastna bralka in ljubiteljica gledališča. Pišem, odkar pomnim, najraje poezijo (pesniške zbirke: Viharverten, V ognjenem kresu, Slepci na zemljevidu, Kiűzve az Édenből, Kettős hangzat, Sivatagi szélben, V sebi zate, Novi horizonti). Ukvarjam se tudi s prevajanjem (Evgen Car, Štrki umirajo). V povezavi s stroko objavljam strokovna in znanstvena besedila o šolskih, dvojezičnih knjižnicah, njihovi zgodovini, poslanstvu in prihodnosti. Objavljam v številnih tiskanih medijih tako doma kot na tujem, predvsem na Madžarskem.

Slavica Zver

Živim v Hotizi, v čudovitem kraju blizu reke Mure. Tukaj sem tudi rojena. Rada pišem poezijo in slikam, najraje s tehniko olje na platno. Pred mnogimi leti, že v srednji šoli, sem objavila svoje pesmi in prispevke v šolskem glasilu in v Vestniku. Iščem vrednote življenja, skrivnost prve ljubezni, ponos matere in zadovoljstvo dovršenosti ter pozabe. Kadar ustvarjam, se pred mojimi očmi odpirajo nove podobe lepote ljubezni in topline, ki me odnašajo daleč proč od vsakdana. Vsako novo delo napolni moje srce z novim žarom in preganja iz njega bolečino, žalost in osamljenost ...

Hotizán, a Mura folyó mellett élek. Itt is születtem. Szeretek verseket írni és festeni, legszívesebben olajfestményeket. Sok évvel ezelőtt, még a középiskolában jelentek meg a verseim és írásaim az iskolai újságban, valamint a Vestnikben. Keresem az élet értelmét, az első szerelem titkát, az anyák büszkeségét, valamint a teljesség és a feledés elégedettségét. Amikor alkotok, a lelki szemeim előtt a szerelem és a melegség új horizontjai nyílnak meg, melyek távol visznek a mindennapi élettől. Minden új alkotásom a szívemet új reménnyel tölti meg, és elkergeti belőle a fájdalmat, a szomorúságot és a magányosságot...

Andrea Schneider

Hkrati z zbornikom Pobiralci rose so nastajale moje prve ilustracije in oblikoval se je način povezovanja. Močni ustvarjalno-srčni utripi so me razburkali, ko sem, vsa potopljena v doživljanje, prisluhnila vživetim, zelo dobrim interpretacijam recitatorjev in avtorjev. Pogumno sem se lotila risb na moto posameznega literarnega večera, da ne bi pozabila vtisov.

Učila sem se osnov založništva, oblikovanja knjig in ilustriranja v svojem stilu. Dejavnosti in zanimanja sem prilagodila vsebinam zbornika in jih poskušala praktično doživeti, da sem laže premagovala izzive dela in vsakdanjika.

Rada živim v Lendavi in spoznavam kulturo tukaj živečih ljudi. Prepustim se voditi duhu teh obmejnih pokrajin, kjer osebnostno in pri svojem delu z lahkoto napredujem.

A Harmatfogók c. antológia keletkezése közben születtek meg első illusztrációim, amelyekkel színesíteni szerettem volna a benne megjelenő írásokat. A szerzők írásait olvasva heves alkotói láz fogott el, és bátran nekiláttam az egyes irodalmi estek mottójául szolgáló rajzok elkészítéséhez.

Tanulmányaimat a könyvkiadás, grafikai tervezés és illusztrálás szakon végeztem. A tevékenységeim végzését az antológia témájához alkalmaztam, megpróbáltam megélni azokat, hogy könnyebben vegyem a munkám és a mindennapok nyújtotta kihívásokat. Szeretek Lendván élni és ismerkedni az itt élők kultúrájával. Átadom magam a határmenti területek szellemének, ahol a személyiségemben és a munkámban egyaránt könnyedén fejlődhetek.

Martina Korošec

KAKO DOČAKATI JUTRIŠNJI DAN? ∞
HOGYAN BEVÁRNI AZ ÚJ NAPOT?

20. literarni večer ∞ 20. irodalmi est

Lidija Alt

KAKO DOČAKATI JUTRIŠNJI DAN?

Življenja voz brez milosti drvi
po soteski tihe žalosti,
o miru in kruhu
sanja na tisoče ljudi,
katerih edino upanje
v večnosti neba in zemlje bdi.

»Kako dočakati jutrišnji dan?«
Dan skritih sanj,
ko je vsak njihov klic zaman,
ko je vse ovito v temo,
ko bolečina solzi njihovo oko.

Življenja voz brez milosti drvi
po soteski tihe žalosti ...

POLNA LUNA

Vse je tiho,
v daljini mro luči,
na nebu srebri se luna,
polna čarobne je moči.

Spomine mi prebuja,
sedanjost prevetri,
v prihodnost se zateče,
vprašanj tu kar kipi.

»Kaj bo jutri dan prinesel?«
»Ali dobro ali zlo?«
Misli begajo še dolgo,
dokler se ne zapre oko.

KAKO DOČAKATI JUTRIŠNJI DAN?

Ko se zbudim, stopim na balkon, globoko vdihnem, zajamem svež zrak in si rečem: »Bodi sonček,« čprav danes ne sije. Vsako novo jutro pozdravim z nasmehom na obrazu in veseljem v srcu in sem srečna, da sem dočakala nov dan.

Zame so pomembne majhne stvari. Rano vstajam, opazujem jutranjo zarjo, kako se rojeva nov dan, ptički prepevajo vsak svojo melodijo. Zahvalim se jim. S sosedovega balkona voham opojnost jutranje kave. Vzbudila mi je misel na to, kako srečni smo lahko, da imamo dane sposobnosti, da lahko vse to občutimo, vohamo, vidimo, čutimo, tipamo. To je življenje. Voda, zrak, zemlja, rastline, noč, dan so tako pomembni za življenje.

Čez dan se sprehodim po parku. Na tleh zagledam kamenček, ki je prelepe barve in oblike. V njem vidim stoletje, tisočletje ali več. Kaj vse je v njem zapisano? Rožica, ki se je pravkar razcvetela, je novo rojstvo. Otroke, ki se igrajo v parku danes, božam s pogledom, kajti jutri bodo že odrasli ljudje. Srečam gospo, ki je v pozni jeseni, podam ji roko, da lažje prestopi oviro. Prisluhnem pišu vetra, ki mi vedno nekaj pove. Ljubim sonce, dež, veter. Če opazim, da je kdo žalosten, mu poklonim nasmeh, mogoče potrebuje ravno to. Obiščem prijatelja, ki je bolan in mu naklonim svoj čas, toplo besedo. Poberem papir, ki ga je nekdo odvrigel na nepravo mesto. Vsrkam sončne žarke, da mi je pri srcu toplo. Ko se vrnem domov, naklonim svoj čas družini, jih razvijam, objamem in jim povem, kako jih imam rada. Tega nikoli ne pozabim. Po vsem tem, kar sem doživela čez dan, lažje opravljam vsakdanje delo – in to z veseljem.

Vsak trenutek dneva si je vredno zapomniti, kajti to je danes, saj jutrišnji dan še ni prišel. Če bo prišel, ga bom spet preživela tako, da bom naredila vse, da bo izpolnil moja pričakovanja.

V objemu mislim na vse vas, ki ste tukaj z menoj. To je poseben trenutek, ki si ga je vredno zapomniti.

Po napornem dnevu in z mislimi na to, da sem naredila nekaj koristnega, bom lažje dočakala jutrišnji dan, mirno zaspala, se zahvalila za lepo preživet dan in se zazibala v sladki sen.

Zlatka Frajzman – Pupa

NOVI DAN

Šta će promeniti ove reči?
Šta posle kiše?
Ko to tamo peva,
Ko se vetru ruga?

Prije i posle,
Jesu li samo reči?
Nevidljiva kazljka na satu,
Koja ne misli stati.

Šutnja plete vetroviti san,
Polako poslušaj znak!
Dan tiho prolazi...
Kako dočekati novi dan?

Danijela Hozjan

NE VEM, KAKO

Globoko v meni je neizčrpen vir dogodkov,
ki se ponoči priplazijo v mojo podzavest,
mi ponujajo rešitve in nasvet.

Kako dočakati jutrišnji dan?
Se sprašujem in razmišljam vsak dan,
saj je moj domišljjski svet z različnimi rešitvami obdan.

Eden mi pravi, naj delam tako,
drugi pa, da to prav dobro ne bo
za moje občutke in telo.

Jutro se bliža
in moj sanjski svet se podira,
ne vem, kaj me pri tem tako močno ovira.

Odločitev moram sprejeti takoj,
da bo dobro za moj obstoj,
zato moram iti takoj v boj.

Odložitev je padla,
kako bo, pa bo,
saj je vendar na tem svetu živeti lepo.

Gizella Koter

NINCS MIT VESZTENEM

Szenvedésem immár nevetséges,
Ám nem felesleges!
Nincs sem pénzem sem egzisztenciám.
Csak becsületem immár!
Remek!
Nincs mit vesztenem.
Maszkomat leteszem.
Szabadon vihet a szél, a sors kedvére keringőzhet velem,
akár a kihalt utcákon vagy a semmi közepén.
Szenvedésem nevetséges.
Létem már kétséges,
de csak vagyok ...
csak vagyok
Hiszem, hogy itt vannak a jó holnapok
Nincs sem pénzem sem egzisztenciám.
CSAK CSENDES IMÁM.

GYEREKEK

A szép érzések lassan lépegetnek előre, megfontoltan, óvatosan. Nem tudni mikor születnek... csak egyszerűen felragyognak. Gyakran egy zene vagy egy emlék indítja el őket, olykor szárnyra kapnak és forrón körbekerítenek. Ezt követően, csak a könnyeim hűtenek le. Egy gyermek szemében ott van az egész élet, a világ összes lehetősége, csak mélyen bele kell nézni. Hosszú évek óta gyakorlom a kutatást. Kint ülök az iskola elkerített játszóterén, a homokozó szélén. Tizennyolc virgonc gyermek törte fel az ajtót előttem, hogy birtokolhassák a földünk ezen kis mikro birodalmát. Színes kabátkáikban futnak, és magukkal vonszolják a múltat, és szégyent nem ismerően hirdetik a biztos jövőt. Nevetnek és sírnak, kérnek és követelnek, de mindezt egyszerre. Nézem őket. Ez a kis Világ az övéké... hálát adok Istennek, hogy részese lehetek. Láthatom, amint a gyermeki szív felnövőben van, ahogyan lehetetleni szárnyait kibontja a valóság.

- Tanítónéni, a Luka meglökött! – arca masztos, csöppnyi szája pirosan ragyog a tavaszi napsütésben, ahogy beszél; fehér gyöngyszemek villanak meg. Apró kezec-

skéit mutatja, ráfú-jok. Kicsit megsimítom a kipirult arcoskát és már trappol is, nem sejti, hogy nem az arcához értem, hanem a lelkéhez.

Össze folynak a színek, hangok és tudom, hogy jó helyen vagyok, pontosan ott, ahol kell. Köztük.

Franc Koren

PREKLETSTVO JUTRIŠNJEGA DNE

Prekletstvo jutrišnjega dne se skriva v potovanjih. Ko stopicaš na enem in istem mestu z vsakdanjimi opravili po žepih, brez izzivov, ki jih prinaša razgled izven okvirov obveznosti, začutiš naveličanost. Vsem si že pokukal v vrtove, v globočine njihovih ograjenih dvorišč in skozi okna s pomanjkljivimi zavesami v njihove domove. Ta domačnost in posebej primerjave, ki se avtomatsko kotijo iz dneva v dan – z vsakim novim cvetom ali sadežem na tvojem ali sosedovem vrtu ta domačnost postane nevzdržna. Posebej, če živiš nekje ob morju, ki kot globoka modra senca vabi in obljublja.

Moraš. Nekaj te priganja in ti ne da miru. Moraš se premakniti in zapustiti staro kraljestvo. Osvojiti nekaj, zaradi česar si boš spet zaželel doma. Da se boš lahko smehljaj kot parkelj na škatli bonboniere, ker si si privoščil sosedo ali sodelavko in jo tako mimogrede pofukal, ker tudi ona stopica na enem in istem mestu in hoče stran. Pa čeprav za kakšen dan na tvoje mesto stopicanja. In prekletstvo takšnega kolumbovstva te potem odpelje na potovanje v kraje, kjer te je na koncu lahko le strah. Začetni pogum izgine takoj, ko zmanjka časa in je potrebna pot nazaj. Tudi lepota in navdušenje nad potovanji ostaneta le, če se lahko vrneš domov k sebi. Vendar ko potuješ, si v vsakdanu, ki ti ne da misliti na jutri. In tudi ta vsakdan čez čas postane podoben stopicanju na enem in istem mestu, v podobnem ritmu, kot ga zahtevajo vsakdanja opravila tam, kjer si bil doma.

Tako ali tako si že zverziran, da je vsako leto treba poleti dopustovati in pobegniti od vsakdana. Izziv, ko ne rabiš misliti na jutrišnji dan na enak način in ko sploh ne misliš na jutrišnji dan, se kaže v radovednosti. Bolj dovezeten si za glasbo, hrano, opaziš, da so nudisti zmeraj starejši, da so mlajši zmeraj bolj prepikani in popisani s tetovažami, tako da ne veš, ali naj jih prej prebereš in potem pogledaš ali obratno. Opaziš tudi razliko v odnosu do drugih. Bolj si prijazen, ni ti težko dati napitnine in pohvaliti kakšno stvar, celo klopotanje in nenehno strmenje v ekrane mobilnih naprav ti ne gre toliko na živce in zalotiš se celo pri žlobudranju popevk, ko odtakaš kar za grmovjem. In tu se vse ustavi. Čez čas se zaveš, da stopicaš le na drugem mestu in vse, kar se je spremenilo, je le ritem stopicanja. Dojemanje ni bolj intenzivno, temveč je drugačno. Partner, otroci, družina, prijatelji – razlika je le v ritmu odnosa. Enkrat valček, recimo z ženo, drugič rock'n'roll, recimo z otroki ali vnuki, foxtrot v službi in kakšen heavy metal z občasno ljubico ali ljubimcem. Vendar je na dopustu ali potovanju lahko rock'n'roll tudi z ženo. Nekje tam, kjer si odpotovan. Čeprav je

njena pička enaka, mogoče malce lepše pobrita, diši drugače, okuša se drugače in vibrira drugače. Tudi tebi pride drugače, bolj po filmsko. In pripravljen si to delati tako na plaži kot za vogalom hotela ali kar v avtu v kakšnem gozdičku. Ko pomisliš malce za nazaj, se zaveš, da nobenkrat ni imela menstruacije. Pravzaprav nobena, s katero si bil kdaj na potovanju ali na dopustu, ni imela menstruacije. In če še bolj pomisliš, ti postane jasno, da so zmeraj one načrtovale datum dopusta in si se ti moral prilagajati. Verjetno so zaradi tega v trgovinah v izletniških krajih vložki in tamponi zmeraj na najvišji polici nekje v kotu.

In potem se vrneš. Vrnejo se tudi stara občutja. Mogoče spoznaš še kakšno novo, če recimo izveš, da bo firma šla v stečaj in boš čez mesec dni brez službe. Ali pa se vrne sin domov sveže poročen z židinjco ali palestinko, ki pričakuje otroka. On pa je ateist. Ali kaj drugega. Treba bo najti nove ritme in se naučiti novih korakov za stopicanje. Na takšne vrste potovanj največkrat nisi pripravljen. In to v lastnem domu. Na lastnem dvorišču. Na okna namestiš nove zavese. Pustiš si rasti brke in kozjo bradico. Zamenjaš celo frizerko. Ker bo jutri ali naslednje poletje vse drugače. Če ne drugega, vsaj to, da bosta dva, ki bosta odtakala za grmovjem in vama bo luna kazala ogledalo vsakdana. Poscati se je pa res treba vsak dan do konca življenja.

Biserka Sijarič

SAMA V JATI, KI IŠČE SMER

Prostor in čas neke nedelje,
ki tiho mineva v objemu spominov,
nedovršenost ponuja sledenje;
izgovorov tisoč, radosti nobene.

Telo je vstalo, um pa še spi,
kot ranjena ptica ostajam na tleh,
medtem pa v meni že misel zori –
kaj novega danes ponuja mi svet?

Znova in znova sprta z večino,
sama v jati, ki išče smer.
Ko dobra volja zleze v črnino,
se angel prehitro pretvori v zver.

Znova in znova občutim praznino,
sama v senci novega dne.
Z upanjem krpam neskončno globino,
ko tipam med dvomi, ki trgajo me.

KAKO DOČAKATI JUTRIŠNJI DAN?

Sobota, 14. marec

Po pogovoru s sinom danes zjutraj me je – očeta tridesetletnika – pograbila resnična panika.

»Brez dela sem ostal,« je izdaval med jutranjo kavo, ki sva jo pila na balkonu, kjer kadimo, ko so na obisku mladi z vnuki. Desnica, v kateri je nerodno zvijal svojo cigareto, se je tresla. »Nikoli si ne bi bil mislil, da bom tako bedno živel. Dvajset let sem se izobraževal in zdaj z doktoratom v žepu doma tuhtam, kako bomo naprej. Irena za enkrat še dela, a pogodbo ji podaljšujejo iz meseca v mesec ...«

Čutil sem njegovo stisko in prav vohal njegov strah pred jutrišnjim dnevom.

»Poglej sin, kruto je, kar se dogaja, vem. A nikar ne obupaj, samo nikar ne obupaj! V skrajni sili sta dobrodošla doma, stanovanje je dovolj veliko,« sem dejal upajoč, da moj glas ni še bolj poln bolečine kot njegov. »Nekako bomo prebrodili vse to, saj ne more trajati večno.«

»Oče, trideset jih imam ... pa nobene perspektive. To me žre, vse bolj, naj se še tako trudim hlastati po zadnjih atomih optimizma. Če ne bi bilo Irene in malega, bi ...«

Kaj bi? Šel v tujino? Se obesil, vrgel pod vlak, vzel nož in koga zaštilal? Vsak dan slišimo grozljive zgodbe, ljudem pokajo živci, film se jim trga in vse več je obupancev. Postajamo dežela obupancev?

Objel sem ga okoli ramen in ga stisnil k sebi. Tega že predolgo nisem storil. Tako velik je, na prvi pogled močan, trden, a v bistvu še vedno le velik otrok, moj sin.

»Moramo razmišljati pozitivno, razumeš? Tudi mene marsikaj žre, da ne spim, in ko mi uspe utoniti v spanec, se prebudim ves prepoten in zgrožen od nočne more. Razmišljam o tem, kaj bo, če nekega dne z materjo ne dobiva pokojnine ... čisto lahko se zgodi, država je v riti ... razmišljam, kaj bo, če me doleti infarkt, kap, če mati umre pred mano ... Brez nje ne bi preživel, iz čisto banalnega vzroka, ker imam prenizko pokojnino. Razumeš? Tudi meni ni lahko živeti in razmišljati o jutrišnjem dnevu.«

»Zate je vendar drugače, oče. Preživel si lep kos življenja, nisi bil brezposeln, nekaj si si ustvaril ... jaz pa sploh ne morem začeti, nimam priložnosti, razumeš? občutek imam, da sem odveč, nekoristen, še za svojo eksistenco ne morem poskrbeti. To je grozljivo spoznanje. Požrlo me bo.«

»Pomisli pa, da nisi edini, dragi moj. Veliko preveč mladih je v podobni situaciji. Nisi sam – tu sva, mati in jaz – nekako se bomo pretolkli. Moramo se, sploh ni vprašanje! Zaradi Irene in malega razmišljaj bolj pozitivno in išči rešitve. Vedno je rešitev.«

Spogledala sva se kot zarotnika. Prikimal je, kot da soglašata, kot da mu je za hip odleglo, ker v svoji stiski ni tako zelo sam. A z njegovim priznanjem, ki sem ga slutil že pred mesecem dni, žena pa je bila, se mi zdi, tudi močno prepričana, da nama sin prikriva slabo novico – s tem njegovim priznanjem, da je ostal brez dela, se je

teža bremena, ki me že lep čas pritiska k tlom, podvojila – ne, podeseterila! Nikoli mi ni šlo v glavo, ko je kdo izrekel pregovor: Majhen otrok, majhne skrbi, velik otrok, velikanske skrbi! Pa je dejansko tako, a to spoznaš šele, ko se te osebno dotakne.

Nedelja, 15. marec

Mali je čivkal že ob pol šestih. Navada. V vrtec hodi in je pač treba zgodaj vstati – tudi ob nedeljah, ko ni vrtca. Mož Jože, sin in snaha so se že ob sedmih odpravili v gorice obrezovat sadno drevje, da se rekreirajo in izkoristijo lepo zgodnje pomladno jutro, kot so mi rekli, jaz pa naj pazim na vnuka. Saj to res rada počnem, ker je mali, še ne dve leti star, pravi biser in izjemno bistra bučka. Oblečem ga in ob osmih kreneva v trgovino po krompir in Kinder jajčko. Z obljubo nagrade ga pridobim, da veselo caplja ob meni. Da mi ga ni treba nositi, saj je že kar pošten »komad« človeka. V krožišču pri Obutem mačku se ustavi in se zastrmi v napis nad trgovino, rekoč: »Tu piše Obuti maček.« Pohvalim ga, ker si je od zadnjega obiska dobro zapomnil napis, pa že rafalno strelja dalje: »Tu piše Eurospin – pametni nakupi.« Neverjetno! In čez nekaj korakov spet: »Tu piše Mercator – najboljši sosed.« Seveda piše samo Mercator, a mali pozna vse slogane velikih trgovcev in mi jih brez težav našteva, ko ugleda znano tablo z logotipom. Pri Triglavovi poslovalnici mi spet postreže z informacijo, potem se pa zastrmi v rdeče zastave z napisom Petrol, ki veselo plapolajo v jutranjem vetru. In vpraša: »Kaj piše tu?« Povem mu in potem vse do Mercatorja veselo ponavlja besedo Petrol, bolj Petlol, ker r-ja še ne obvlada.

Ko se vračava domov, samodejno zavije v park. Vse poti so mu že dobro znane. Medtem ko teka po zelenici, me preplavijo misli ...

Minulo noč me je prebudila svetloba iz kuhinje. Pogledala sem na elektronsko uro na nočni omarici. Kazala je pol tri. Nekaj je narobe – sem pomislila. Mogoče pa ni, morda je šel kateri od mladih gledat televizijo v dnevno sobo. A mi ni dalo miru. Da ne prebudim še Jožeta, sem se potrudila brez šuma švigniti iz spalnice. V dnevni sobi sem našla snaho Ireno. Sključena v dve gubi je sedela na kavču – in polglasno hlipala.

»Jezus Irena, kaj pa je?« sem tiho povprašala. Samo odmahnila je z roko in se še bolj zvila. Sedla sem k njej in jo objela okrog ramen. »Povej mi, laže ti bo.« Kako oguljena fraza, a kaj naj človek reče v takšni situaciji?

Posmrkala je in si obrisala oči v rokav pižame.

»Noseča sem,« je prišlo iz nje in zdelo se mi je, da zveni jezno.

»Saj to je v redu. Hotela sta še enega otročka,« rečem. Kar toplo mi postane.

»Hotela, hotela ... seveda ... a ne zdaj!« izdavi in spet zahlipa.

»Zakaj pa ne zdaj? Mali bo star dve leti, najboljši čas je za drugega ...«

»Tvoj sin je brez službe ...« mi tiho razloži, »jaz imam pogodbo, ki mi jo podaljšujejo iz meseca v mesec ... vse je tako negotovo, ne moreva si privoščiti drugega otroka ...« In spet joka. Kot bi me kdo s kladivom po glavi! Moj sin je brez dela! Pa niti zinil ni. Meni ni povedal.

»Od kdaj je brez dela?«

»Od prvega januarja ... ni vama hotel nič reči, da se ne bi grizla zaradi njega,« mi pove snaha.

»Pa kako se prebijata iz meseca v mesec ... tvoja plača ni ravno velika ...«
»Saj zato pa pravim, da si tega otroka nikakor ne moreva privoščiti. Komaj preživimo iz meseca v mesec. Kako bomo, če bomo štirje in če ostanem še jaz brez dela?«
Osupnem in zmanjka mi besed. Ljubi bog, kam smo prišli! Kakšna država je to? Mladi z diplomami brez dela, brez perspektive, še otrok si ne upajo rojevati. Po televiziji pa nonstop poslušamo o krajah državnega premoženja, o tajkunih, ki so spravili državo na kolena, o astronomskih honorarjih univerzitetnih profesorjev in zdravnikov ... Zgodi se pa NIČ! Kakšna usrana država! Kako le bi jo človek ljubil ali celo spoštoval? »Zdaj se pa lepo pomiri, ja?« rečem, zdi se, da čutim bes ali jezo v glasu. »Vse bo še v redu, boš videla. Tu sva, Jože in jaz, pomagala bova, nikar naj te ne bo strah. Zmogli bomo ...«
Objameva se, in čeprav mi joka na prsih kot velik otrok, imam občutek, da sem ji viila upanje. V teh časih pa je upanje res edino, kar me drži pokonci, pa ne le mene, ampak veliko večino ljudi – navadne smrtnike, ki nismo imeli nikoli priložnosti česa vzeti, odnesti, ukrasti, zatajiti pred državo ali naložiti v kakšni zanesljivi davčni oazi. Ja, upanje, če le ni jalovo ...
Iz sivih, bolečih misli me strese malčkov glas: »Babi, bi jedel Kinder jajčko ...«
Pa odvija čokoladno jajce in pozabim na stiske, ki jih je vse več. Zdi se mi, da se množijo kot rakave celice. Bog ve, kakšen bo jutrišnji dan in vsi naslednji – kako jih bomo preživel?

Renata Lugomer Pohajda

VJERUJEM U SUTRA – RAZMIŠLJANJA O ŽIVOTU

Vjerujem da je čovjek cijeloga života sam, da je takav rođen i da takav umire.
Vjerujem da sudbina ne postoji i da smo sami zaslužni za sve što nam se događa u životu.
Znam da bezuvjetna sloboda ne postoji jer ne znamo sačuvati svoju slobodu na način da ne bi ugrožavali tuđu.
Pitamo se da li postoji BOG, a duboko u sebi vjerujemo da će nas upravo on učiniti besmrtnima jednoga dana kada nas tijelo napusti.
Znamo da je energija neuništiva i moguće je da je zrak oko nas ispunjen dušama onih čija tijela su već odavno pretvorena u prah.
Teško je zamisliti naše tijelo, ovaj savršeni sklop fizičke i psihičke konstrukcije, koji djeluje, razmišlja i stvara, kao šaku pepela koju vjetar rasprši... u ništa.
Konačno, ovdje smo... i treba živjeti; kroz skup pravila, zapreka, predrasuda, brodoloma, trenutaka kada primamo i dajemo ljubav. Ah, ljubav! Jedini osjećaj koji nam omogućuje da dio sebe prepustimo drugima.
Ljubav nije primarno odnos prema određenoj osobi; to je stav, orijentacija bića prema svijetu kao cjelini.
Po mitu iz biblije, muškarac i žena su jedno biće, jer je ona nastala od njegova tijela.

Erich Fromm u svom djelu „Umijeće ljubavi“ tvrdi da, muškarac zbog toga uvijek osjeća da mu nedostaje taj dio i oni se međusobno traže u težnji da ponovno postanu jedno, što u ljubavi i uspijevaju.

A što je s ljudima koji ne znaju voljeti? Oni cijeli život tragaju za onim dijelom sebe koji nisu uspjeli ispuniti i ostaju nesretni. Oni ne znaju dati jer nisu naučili primati.

Ne vjerujem u proroke i sudbinu samo zato jer smo nastali u određenom trenutku na određenom mjestu zbog djelovanja nekih kretanja u svemiru.

Usprkos tome primjećujem da postoje prirodne zakonitosti po kojima sve u nama i oko nas, teži k ravnoteži s prirodom.

To znači da koliko i kako dajemo od sebe, tako će nam se na neki drugi način vratiti. Pokušavam utopistički vjerovati u moralne i etičke vrijednosti koje bi ljudsko biće moralo posjedovati i donkihotovski ustrajem na taj način funkcionirati. Ako mi se to vraća u obliku čiste savjesti, to je nagrada i vjerujem da sam sretna. Konačno, važno je sačuvati dijete u sebi jer samo tako možemo život prihvatiti kao veliku igraonicu punu novih čudesnih izazova, što on doista i jest.

Alojz Ščap

SEM SANJAL

Sem sanjal o novi pomladi,
sem slišal glas violin,
so pele o tvoji lepoti,
nasmeh tvoj klicale v spomin.

Pa sem stopil na širna polja,
v jutru mavričnih barv,
kjer obetala mi je zarja,
čaroben, nov, lep dan.

Sem sanjal tvoj glas žuboreti,
se zlival je v duše tolmun,
so biserne solze sreče,
v dušo vgradile pogum.

Pa sem stopil na cvetoča polja,
kamor vabi tvoj glas.
zadoneli so vsi zvonovi,
objel sem te in zapel.

DIALOG OBČUTIJ

Ona

Sem s tabo.
Srce mi burno bije.
V moji duši
sanjska roža klije.

Objamem te.
Skuštraš mi lase,
božaš lice,
grabiš po meni
kot po kosu potice.

Objemaš me tesno.
Odmaknem svoje telo.
Začuden stopaš za mano,
pograbiš ponujeno roko.
Ležeš z menoj.
Bom vsa tvoja – nocoj.
Vsa se predam.
Še ti bodi ves moj.

On

Roko mi položiš na rame,
nemir spolzi vame.
Ti lica vzamem v dlani,
privzdignem obraz,
zrem v sanjave oči.
V njih globini pričakovanje tli.

Objameš me.
Prsti polzijo
skozi voljne lase.
Čas zastane. Stoji.
Sklonim se in nežno
poljubim te.

Tesno te prižemam k sebi.
Odmakneš se.

Oklenem se tvoje roke,
ležeš pred mano in jaz,
ves blažen, s tabo.

Epilog

Ko padejo zastori,
slap upov, sanj se porodi,
v meglici njega dvoje čutenj
v ljubezen spremeni.

Zágorec-Csuka Judit

ISMERETLEN VADÁSZMEZŐKRE

Hosszú utakon járva,
mint egy láthatatlan
játék öreg vadásza,
megperzselt préríken át,
a végtelen horizont
felé, messze ismeretlen
vadászmezőkre,
fehér paripán
fehér ködben,
ismeretlen
tájak felé.

Itthagynom
ezt a tájat,
a varázslatot
és a poklot,
hiszen elindultam
a köd felé.

Ne fogjátok
szárnyaim!

Üzenj az égnek!
Ha hosszú lett a napod,
s nem múlik el,
ha őszbe, télbe,

tavaszbá, nyárba
cipeled át, mint
egy nehéz batyut,
csenddel, magánnyal,
mennyi éven át,
kiléphetesz az ég felé,
üzenj az égnek!

Slavica Zver

CVET, KI ŽARI

Obračaj se proti soncu,
kakor cvet, ki žari ...
Ta cvet raste na mojem vrtu,
zalivam ga z ljubeznijo,
utrgam ga zate, cvet, ki žari.

Tudi takrat, ko zunaj dežuje,
poglej ta cvet,
čuvaj ga skrbno,
vodi naj te proti soncu –
ta cvet, ki žari.

BARVNA HARMONIJA

Vzneseno nanašam barve na platno,
oblikujem like, črte, hiše, gradove,
dokler ne ustvarim zelene podobe.

Vedno znova in znova ustvarjam,
pozabim na čas,
ki prehitro beži,
a v moji duši mir se rodi.

Tako moja barvna harmonija nastaja,
v kateri del mene za vedno ostaja.

NE KOD, NE KAM

Ne kod, ne kam,
moj korak ustavi se,
ne najde več poti,
ne kod, ne kam ...

Megla na zemljo padla je,
prav nizko,
moj korak ustavi se,
ne najde več poti
ne kod, ne kam ...

Tam v daljavi, med oblaki,
sončni žarek se iskri,
razsvetli mi vse poti.

Mladen Palić

POMLAD, LJUBEZEN, CVETJE ∞
TAVASZ, SZERELEM, VIRÁG

21. literarni večer ∞ 21. irodalmi est

Lidja Alt

POMLAD

Pomlad
se me je dotaknila,
v objemu njenem
sem se prebudila.

Rož hrepenenja
mi je nabrala,
me z žarki sonca
nežno pocrkljala.

S petjem ptic
mi uho je napolnila
in s tem mi dušo
razvedrila.

V ČASU LJUBEZNI

V času ljubezni
so dnevi kot sanje,
rasteš v dvojini želja,
tvoj jaz se razblini
v midva.

Tako rasteš v lepoti
dveh nežnih svetov,
hitiš preko mostu hrepenenja –
v objem majskih cvetov,
v objem ljubezni življenja.

LJUBEZEN

Ljubezen?
To bolezen je sanjska –
dnevi polni želja
peljejo te v neba višave
s sladko sapo poželenja,
s hotenjem po večnosti življenja.

Ljubezen?
To sanjska je bolezen,
ne vidi je nihče,
saj skrita v duši je,
a ko spregovori,
srca ritem oživi.

Rade Bakračević

U ČIJIM JE RUKAMA NAŠA SUDBINA

Nekada a možda i pre toga bilo je čudno u našim krajevima. Živeli smo i veselili se svakog susreta sa prijateljima na ulici, koju je sudbina odredila. Sudbina je ušla u naše telo i zauvek ostala u njemu. Sedeli smo na kamenim stepenicama i gledali reku, koja je bila puna života i neke lude strasti. Bili smo naši. Bosi i puni ljubavi za naše drugare iz drugih ulica. Reke su bile sa različitim širinama i ogromnim brzacima. Život nam je bio podaren a da to tada nismo znali. Neko je uzeo našu sudbinu u svoje ruke. Nismo mogli uticati na to. Imali smo veliki broj želja; kao i svi mladi po celom svetu. Bili smo radosni ne znajući da pred nama stoji sudbina, koja nam je zacrtala život. Pred nama je bio beskrajni bezdan, koga nismo mogli preskočiti. Polako smo širili naše poglede, koji nisu stizali daleko. Čekali smo odgovor, koji nije stizao. Neko je držao čvrsto našu sudbinu, kojoj nismo mogli pobeći. Sedeli smo na obali reke zagledani u prostor, koji nismo razumeli. Bili smo deo velike energije koja je za nas bila nepoznata. Neko nam je delio komad po komad nerazumljivog svemira. Naše namere su pročitale a nisu nam dali odgovora. Sve je bilo zamotano u neku foliju do koje nismo imali pristupa. Obećali su nam život na njihov način. Naš uticaj na njega bio je beznačajan. Spremali smo se za budućnost. Naša strast je postajala sve jača. Na vidiku smo videli drugi život i druge krajeve. Želeli smo se držati kraja iz koga smo ponikli a to nije bilo moguće. Vukli su nas u druge nepoznate krajeve ne pitajući nas za naše mišljenje. Spustili su nas po reci života. Naš put je bio nepoznat. Možda samo za nas? Neko je to zacrtao i morali smo se toga držati. Nismo se zaustavljali. Nije bilo vremena za našu odluku. Otvorila su se vrata sudbine. Čudili smo se sudbini, koju je neko odredio bez našeg znanja. Lebdeli smo u nekom, za nas, čudnom prostoru. Želeli smo se vratiti u stara vremena, koja su bila zauvek izbrisana iz naših misli. Gledali smo u zvezde mada ih nismo razumeli. Život je tekao po svoje. Vukao nas je svojim nevidljivim nitima. Nismo znali kuda nas vodi i gde ćemo se ustaviti. Znali su za naš kraj a sami nismo znali ni za početak. Pitali smo kuda a odgovora nismo dobili. Ostali smo bez odgovora zauvek i završili lebdeći u vasioni bez ikakve mogućnosti da bi se vratili u naš kraj. Nismo mogli da biramo. Naš put je bio zacrtan. Vraćanja nije bilo i neće ga nikada biti. Sudbina nije nikada bila na strani čoveka. Sudbina je uvek vladala ljudskim rodnom i neće ga nikada is-

pustiti iz svojih kandži. Večno traženje istine će nas i dalje pratiti u ovom neistinitom i nepravednom svetu. Budimo okruženi samo miloštom, dobrotom, pravičnošću i zdravim razumom. Neka to bude naš doprinos svetu koga nikada nećemo razumeti. Naš život je zacrtan bez našeg vlastitog uvida u viđeno i vidljivo. Iz oblika u oblik, iz boje u boju, iz jedne vizuelne napetosti u drugu. Iz konačnosti u otvorenost. Nепrestano se suočavamo sa nemogućnošću da se uverljivo predstavimo u nekoj novoj dimenziji. I to je deo života na koga nemožemo da utičemo.

Danijela Hozjan

KO SE ZAZREM!

Zrem skozi okno in se sprašujem:
»Ali je tam svet, ki ga tako obožujem?
Ali ste tam ptice, ki veselo požete?
Ali pa cvetlice, ki žlahtno dehtite?

Ste tam tudi gore, ki v nebo segate
in deroče reke, ki po strugi tečete?
Ali vidim tudi drevesa in žlahtne sadove,
ki s svojimi plodovi osrečujete vse rodove?

Ljubim vse ptice, ki veselo požete,
dehteče cvetlice, ki žlahtno cvetite.
Veselim se vsakemu novemu življenju,
ki daje upanje še tako velikemu trpljenju.«

Potujem po spominih in se sprašujem:
»Kako lahko vse to občudujem?«
Srce mi razbija močno,
se v nov svet ozira,
ki ni lep več tako.

»Ali bodo ptice še veselo pele,
rožice še žlahtno cvetele,
gore in drevesa segala v nebo,
ko mene in tebe na tem svetu več ne bo?«

Jaz pa vam pravim tako:
»Čuvajte to prelepo naravo.
Občudujte petje ptic
in poduhajte vonj cvetic.
Uživajte tudi v krošnjah dreves,
da bo še dolgo lep ta naš svet.«

Franc Koren

TI

Lahko je nekaj,
nekje,
ti, prostor,
samo občutek.

Lahko se najde na
obali Maldivskih otokov,
na safariju na Šrilanki
ali v sončnem zahodu
Chiang Raia.

Vseeno, kaj je, tvoje
čudovito gibanje s
kozarcem šampanjca v roki
in pogovor z mano.

Ti, od največje avanture
do najmanjše podrobnosti
kreiraš razpoloženje in
prostor za spomine.

Enkrat tako različna,
drugič podobna,
design občutka.

Ti veš,
da nobeno doživetje
ni enako.

A SZERELEMRŐL ESŐS DÉLUTÁN...

A szerelemmel az a baj, hogy elmúlik... és aztán ott állsz üres zsebbel, csupasz szívvel. Keresed, kutatod és szeretnéd visszahozni ami volt..., de nincs... és annyira észrevétlenül tűnt el, hogy észre sem vetted. Nagypapa is azért zsörtölődött már korán reggel, hogy az asszony elrakta ezt meg azt, és ő nem találja... Nem volt ez mindig így – mesélte a nagymama. Régen huszáros bajúszával nem morgolódott folyton a nagypapa sem. Még magyarnótákat is énekelt a kapualjban. Most persze tagadja. A nagymama sem volt ilyen csendes annak idején, kacérkodott a falu legényeivel és mélyen elpirult olykor a huszáros bajúsz és a kapualj közelében.

„Más idők járnak” – mondja apám, ahogy a zsinórra köti az úsztatót és a horgász felszerelést rendezi. „Régen én is anyáddal mentem horgászni ... Most meg szívesebben megyek Pistával vagy Zolival.”

„A csodába az egészzel!” – gondolom magamban. Öregségemre kiszereitek abból akibe beleszereitek? Hogy is van ez? Átgondolom a dolgokat és a szerelem nyomába szegődök.

A szomszéd Mari beleszeretett egy Tóth Sándor nevezetű munkanélkülibe. Ezt ki kell hangsúlyozni, mert ezt a »munkanélküliséget« úgy suttozták, mintha leprás lett volna szegény Sándor. A lényeg azaz egészben, hogy Mari nem mehetett feleségül Sándorhoz, mert nem tudta volna őt eltartani, ezért Sándor felakasztotta magát a szénapadláson. Tehát annyira szerelmes volt Mariba, hogy öngyilkos lett. Nem tudott nélküle élni. El se kell mondani, hogy már 13 éves koromban reszkedtem attól, ha valaha szerelmes leszek. Pedig életem során számtalanszor kerültem szemtől szembe a szerelem istenével. A szeretet és a szerelem nevében építünk, rombolunk, adunk és elveszünk. De a legnagyobb hidegzuhany akkor éri az embert, amikor fülig belezúg valakibe; mondjuk már úgy huszon évesen. Szerelem, ígéret, hűség, bizalom meg minden, ami kell. Csakhogy addig szeretjük a másikat, míg el nem múlik egy-két, három év, és megszokássá válik a szerelem... persze hirdetjük, hogy ugyanúgy szeretjük társunkat, pedig a csodákat! Az idő remekül teszi megfakulttá a dolgokat. Egyszer saját szememmel láttam, hogy egy szerelmespár olyan szenvedélyesen csókolódzott menet közben, hogy nekimentek a kirakatablaknak. Nem kell mondanom, hogy Évivel – a barátnőmmel – hülyére röhögtük magunkat ezen. A nővéremmel meg vérpecsétes esküt is tettünk, hogy nem leszünk szerelmesek. Megfogalmaztuk még hét éves korunkban, megszártuk az újjunkat, és ezzel tetettük komollyá az egészet... Naná, hogy ezen még a mai napig jókat derülünk!

Rátérve lassan mondandómra, az nem más, mint az, hogy szerelmesnek lenni csodálatos dolog. Az emberrel furcsa dolgok történnek. Mintha a szemünkben a lencse élesedne és tisztább képet kapnánk. Értelmet nyernek bizonyos dolgok, ame-

lyek eddig valahol a sarokban gubbasztottak. Kedved van mindenhez... magához az élethez. Az energiád már messziről árad. Imádod a reggeleket, az estéket... szereted, ha meleg van és kellemes számodra a fagyos hideg is. Ha lenne tehetséged, megállítanád az időt, hogy mindig ez legyen, mindig így legyen. Jól tudjuk, hogy nem lesz így örökké.

Megint tavasz van. Nem vagyok sem hét éves gyerek, sem 13 éves kamasz. Hosszú évek tanítottak arra, hogy tudatommal szeressem a szerelmet. Keressem és kutassam a szép érzéseket. Más értelmet kaptak érzéseim. Igaza volt apámnak: más szelek fújnak. Bizony, nagyon-nagyon más ez a szél... annyira, hogy már fel sem ismerem azokat a dolgokat, amiért talán egyszer meg tudtam volna én is halni. Nevetnem kell azon az énemen, ki kipirult arccal várakozott egy vonatállomáson tanácstalanul és kétségbeesetten. Végül a szerelmes arcnak annyira megörültem, hogy csendes zokogásba kezdtem. Hittem minden szép és jó dologban. Emlékszem, szerelmes szívvel vágattam át a városon; erős voltam szívben és lélekben, a templom előtt táncolt egy tűzpiros szoknyás lány, mellette egy fiú gitározott. Pillanatok alatt bekapcsolódtam és táncoltam, táncoltam... forgott a világ velem, a nap ragyogott és tudtam, hogy boldog vagyok. Tudtam, hogy valaki vár a város másik végében, és azt is, hogy a boldogság minden erejével átkarol.

Voltak még hasonló boldog idők... de mindig elmúltak egy idő után. Azon agyalok, hogy mit kellene tennem, hogy teremtsék még hasonló érzésű perceket, órákat, napokat... Nem lehet ezt megalkotni... ezek csak jönnek maguktól... csak úgy egyszerűen. De szép csendben el is mennek... én meg csak...

Janja Magdič

CVETОВI

Na vrtu sama zase
občudujem, kako vse lepo rase.
Jagod beli cvet
spominja
na mladostni svet.

Ptički nad mano žvrgolijo,
mi povedati želijo:
»Če ravno rahlo v letih si,
te naše petje veseli.«

Na travniku rož'ce cvetijo,
se mi priklanjajo
in milo želijo:
»Ne pusti nas kositi,
čebel'ce nas morajo oprášiti!«

Beli jasmin na koncu vrta
na cvetenje se pripravlja.
Ko se bo pa razcvetel,
bo za čebelice delo imel.

Pšenička mi z njive sporoča:
»Ko bom dozorela,
bom vse vas
in ptičke preživela!«

JAZ IN TI

Srečen in zlat je spomin na dan,
ko si z mano stopil vanj.
Nepozaben teden morja,
ko sva se ljubezni predajala.
Še lepši bili so dnevi in meseci,
ki so mladostni ljubezni sledili
od prvih dni
do razcveta najine ljubezni.

Minilo že peto leto je,
kar drug drugemu grejeva srce,
in vem, minilo jih bo še več,
deset, dvajset, trideset ...

Slutim, da bova ostala enaka:
še vedno tista jaz – kot takrat ...,
še vedno tisti ti – kot takrat ...,
še vedno skupaj – samo jaz in ti.

POMLAD

Nov dan se naznanja,
sonce že vzhaja
in meglo peganja,
na rosnih kapljicah se ustavlja.

Vse zeleni in brsti,
počasi že cveti.
Ptički pojo,
kot popki na vejah so.

Zvončki ob Muri zvonijo,
telohi v travi se že belijo.
Trobentica rahlo se smeji
in sonca si želi.

Češnje, marelice tudi cvetijo,
kot neveste se iskrijo.
Čebele pomladno simfonijo pojó,
ko se s cvetovi poigravajo.

A veste morda, kaj je vse to?
Pomlad je zbudila deželo!

NOVA POMLAD

1

Gledal jo je, ko se je spravljala od doma. To je običajno trajalo in trajalo in trajalo. Oblekla si je črne hlače, blede roza majico in črn suknjič, pripravila črno torbico, zložila vanjo denarnico, nakupovalno vrečko, cigarete in mobilnik ... potem je črne hlače zamenjala z rjavimi, črn suknjič s progastim, bolj pomladnim, in vse iz črne torbice zložila v usnjeno rjavo. Kakšno jutro pa sta bili v kombinaciji še rdeča in temno modra ... Jezus, kako mu je šlo to na živce! Vsako božje jutro enak cirkus, ki je znal trajati tudi pol ure, ravno tisti čas, ko so v oddaji Dobro jutro, Slovenija bralci komentirali novice iz dnevnega časopisja in je polovico vsega preslišal.

»Pa glej televizijo v spalnici!« je rekla že ničkolikokrat.

»Saj nonstop hodiš iz spalnice v dnevno sobo – kaj bi mi pomagalo, če bi gledal televizijo tam?«

»Veš kaj?« Strogo ga je gledala, čutil je, da tudi precej posmehljivo. »Tvoj problem je, da ne veš, kaj bi rad. Upokojitev ti vsekakor močno škoduje, dragi.« Tisti dragi je zvenel natanko tako kot psovka, s katero hočeš prizadeti manjvredno bitje. Nekoga, za katerega meniš, da je povsem odveč na tem svetu.

»Ja ja ja, ti že veš, saj si požrla vso pamet tega sveta,« ji je odpljunil in se umaknil v vece, kjer je v miru počakal, da je končno odpekotala po opravih. Vsak dan tako. Še po 40 letih skupnega življenja ni prodril v čudne globine duše svoje žene!

2

Odvihrala je kot tornado, nakodranih živcev in srbeče kože. Kot bi bila zadnja leta vse bolj alergična nanj in na njegovo brezciljno početje: branje časopisov, gledanje butastih TV programov, posedanje s cigareto in kavico na balkonu, opazovanje njenih dejavnosti po hiši ... Včasih ji je prekipelo in mu jih je naložila: »Namesto da posedaš na balkonu in opazuješ, kako urinirajo cucki na blokovskem dvorišču, bi lahko umil okna in medtem še vedno opazoval, kako cucki urinirajo.«

»Pa ja, tudi skuhal in posesal bi lahko, morda celo zlikal in brisal prah s pohištva, da bi ti, draga, imela več časa za postopanje po trgovinah in razkazovanje po terasah lokalov,« je odbrusil in nekaj dni je bilo spet vse po starem.

Potem pa je počilo. Veliki pok je prineslo sporočilo iz NLB, naslovljeno na starejšega sina, živečega v Ljubljani, ki si še po šestih letih ni uredil novega naslova stalnega bivališča.

»Odprla bom, morda je kaj pomembnega,« je sklenila in res odprla sinu namenjeno pošiljko. Oči so ji hlastno drsele po belem listu. Ko je prebrala, je jezno prhnila: »Niso mu mogli odtegniti obroka za kredit, ker na osebнем računu nima sredstev. Kaj, hudiča, je zdaj to?«

»Pokliči ga in poizvedi!« je rekel mrtvo hladno, kot da ne gre tudi za njegovega sina. Izkazalo se je, da je ostal ljubi sin brez zaposlitve, na cesti. Skoraj jo je kap.

»Kako? Saj imaš pogodbo za nedoločen čas!« je besnela v mobilnik.

»Danes tudi to ni zagotovilo, ljuba mati. Firma je v krizi in odpustili so vse, ki smo prišli zadnji,« je pojasnjeval. V njegovem glasu je čutila grenkobo, bes in jezo, ki so kot rafal iz brzostrelke sekali vanjo.

»Kaj bomo pa zdaj?«

Njen »bomo« mu je očitno dobro del, vzdihnil je, pomolčal, potem pa v bolj mirnem tonu rekel: »Iščem delo na vseh koncih Slovenije. Če se zaprejo ena vrata, se prej ali slej odprejo druga. Optimist sem. Nekaj se bo že našlo, če ne doma, pa grem v tujino. Vaju prosim le, da tačas založita denar za anuitete mojega kredita. Brez avta, ki sem ga kupil na kredit, ne morem. Bi šlo, lahko računam na vajino pomoč?«

Da ne bi zinila česa nepremišljenega, je dala mobilnik možu, rekoč: »Ti se zmeni z njim, ja?«

Kaj naj bi storila? Obljubila sta, da bosta poravnavala kredit, dokler sin ne najde dela. Ampak to je bilo kar pošteno breme zanju. Skoraj preveliko – pri njunih, iz meseca v mesec manj vrednih pokojninah.

3

»Kako bova zmogla?« je bila prvi hip kar panična. »Tristo evrov mesečno! To je polovica tvoje pokojnine. Premisliva, katere pipe lahko priškrneva.« Obsedela sta kot prazni vreči, kot balona, iz katerih nezadržno uhaja zrak, kot tulipana, ki se jima v sončni pripeki usodno povešata cvetova. Kaj zdaj? Kako naprej?

»Nehala bova kaditi. To je že sto petdeset evrov mesečno!« je zagodrnjal. Sumničavo ga je ošinila, posilil jo je smeh, ki je prešel v glasen krohot. »Skoraj petdeset let že kadiš. Zdaj boš od danes na jutri prenehal? Za crknit!«

»Hvala enako, draga. Ti pa ne boš hodila več vsak dan v trgovino in srkat kavice v lokale. Mercator enkrat tedensko – strogo po seznamu – Lidl, Hofer, Eurospin odmisli, Kik, NKD in Modiano definitivno odsanjaj. Preveč porabiva za hrano in cunje, to je dejstvo.« Namrdnila se je, mu obrnila hrbet in do večera ni spregovorila. Niti skuhala ni. Zvečer – med dnevnikom – pa je le zinila:

»Vrt bova povečala ... časa imava dovolj, vso zelenjavo lahko pridelava sama.« Začutil je rahel optimizem v njenem glasu in kot da bi zaznal svetle iskricke v njenih očeh. »In sadje seveda. Če boš drevje škropil, kot je treba – kar pomeni zate veliko muko – bo pridelek mnogo obilnejši kot prejšnja leta. Pa pri elektriki lahko precej privarčujeva, če ne boš vso noč spal pri prižganem televizorju.«

Z največjim užitek je streljala v njegovo ahilovo peto.

»Edino izdatke za loterijo bi jaz povečal,« je dodal jezljivo, kljubovalno. »Morda me poboža sreča.«

»Pa ja, kot te je vseh minulih trideset ali štirideset let!«

Spogledala sta se, in kot bi stisnil na gumb, planila v odrešujoč krohot.

4

Začetek je bil morast. Brez cigaret ni zdržal niti teden dni. Kupil je tobak v rinfuzi, cigaretni papir in filtre ter začel sam zvijati cigarete. Vrt je le počasi napredoval, saj je bila zaradi hude suše zemlja trda kot beton, da sta le z muko pripravila grede. Tedenski nakupovalni seznama pa so se izkazali za pravi žegen. Nič sladkarij, manj

mesa, nič gaziranih pijač in ustekleničene vode, manj banan in mandarin in res se je brez večjega stresa odpovedala tudi sprehodom med trgovskimi policami z oblačili, kavicam po lokalih, povabila znanke na domačo teraso ali šla k njim na obisk. In on jo je kateri dan presenetil s skuhanim kosilom, drugič z dokaj temeljito umitimi okni, potem spet s »posesano« dnevno sobo ... Nekako sta se »prizemljila«, umirila in tudi njuna medsebojna komunikacija je dobila nove razsežnosti.

»Greva na sprehod?« ga je presenetila tistega majskega večera, ko je čisto pozabil, da je 41. obletnica njune – že skoraj povsem pozabljene – poroke! Ni se mu ljubilo, a je po prijetnem sončnem dnevu, ki sta ga preživela v spravljenem, skoraj harmoničnem sožitju v goricah, ne bi rad vznejevoljil, zato je pristal. Prijela ga je pod roko in tako sta hodila debelo uro, ne da bi se kaj prida pogovarjala. Pred domačim blokom se je ustavila, rekoč: »Pridi, vabim te na ingverjev čaj z limono.«

»Aja? Ne varčujeva več? Dve skodelici čaja – trije evri. Trije evri – pol piščanca ...« Med smehom sta se obrnila proti slaščičarni. Pa še to je rekla: »Če nehaš spati v dnevni sobi pri prižganem televizorju ... bi morda iz naju še kaj bilo ... morda nova pomlad ...«

KO PRIDE POMLAD

Tam konec marca se čudež zgodi,
po prstih, skrivaj k nam pomlad prihiti.
Sem na deželo med vinske griče
južni veter jo s pišem prikliče,
pripiha še štoklje in druge ptice,
živžav se naseli v naše gorice.
Marjetice, zvončke in norice strese
in češnjo ovije v bele zavese.
Pomlad nam kri vzalovi,
metulj metuljčico v zraku lovi,
srečno je vse, kar rado živi.
Velike in male z vedrino napolni,
zima je proč – nismo več bolni.
Z lahkoto korak v zelenje stopi
in trta v goricah spet oživi,
grčave roke k soncu moli.
Res je lepo, ko se pomlad rodi!

OH, TA POMLAD!

Začutim njen dih,
ko južnik zaveje,
zrak topló zamigotá

kot vode modrega morja ...
Nad mesto, gorice
prinese vesele novice:
prihaja, prihaja,
se s cvetjem razvaja
princesa pomlad!

Osreči me sonca milina,
predrami neba modrina
in vetrc igriv,
ki kodra lase nagajiv.
Pa si rečem:
res prihaja, prihaja,
nas ljubko razvaja
princesa pomlad!

Metka Ribarič

ŽIVLJENJE JE TAKŠNO, KOT SI GA NAREDIŠ

Kako lahko kdo trdi, da je v penziji dolgočasno, depresivno in žalostno? Uživati v penziji je vendar najlepši del življenja! Delaš, kar hočeš, od nikogar nisi odvisen, še na uro ti ni treba gledati. No, to zadnje pač vedno ne drži.

V predbožičnem času smo se nekdanje sodelavke, zdaj zelo aktivne upokojenke, odločile obdariti otroke z literarnimi delavnicami. Pripravile smo pravljice, lutke, uganke, to imajo malčki vedno radi. Pa smo se štiri bivše sodelavke – vzgojiteljice – organizirale in izpeljale turnejo po enotah Vrtca Lendava. Razdelile smo si naloge in predlagala sem: »Inka, ti boš naša menedžerka, tebi prepuščamo organizacijo! Ruža, tebi leži madžarščina, pripravi zanimive vsebine v madžarskem jeziku. Midve z Milojko pa se bova predstavili v slovenščini.« Ženske so se strinjale in akcija je lahko stekla. Obiskale smo vse enote Vrtca Lendava. Bili so nas veseli in čutile smo, da smo bile uspešne.

Po praznikih smo dobile povabilo za sodelovanje v gledališki predstavi za najmlajše, Mojca Pokrajculja. Režiserka je dejala: »Gledališka dejavnost vam je blizu, saj ste kot vzgojiteljice neprestano nastopale, profesionalke ste v tem, sodelujte, veselo bo!« Seveda smo sprejele. Pa so se začele vaje. Trikrat na teden! Med pavzami smo si izmenjevale vice, najnovejše trače, pa še doma izdelane likerje smo degustirale. Bilo je res zabavno in veselo.

Tiste dni so nam zaradi bolezni zborovodkinje odpadle pevske vaje. Pa saj me je že gledališka predstava dovolj zaposlila! Izvedle smo 17 predstav ne le v občini ampak vse do »vrha« Goričkega in še v mariborske vrtce so nas povabili. Lahko trdim, da je

bila vsaka predstava unikatna. Včasih je katera igralka izpustila del besedila, medved je tako nerodno sedel, da je skoraj prevrnil vso sceno, spet drugič so otroci s svojimi vprašanji in pripombami spremenili tok dogajanja, Mojca je v svojo posteljo povabila lisico namesto medveda ... Res, niti dve predstavi nista bili enaki!

Pogosto smo improvizirale, prilagoditi smo se morale situaciji. Nastopi, pogostitve, pohvale, navdušenje malih gledalcev ... bilo je dinamično in zabavno. »Ker smo bile tako uspešne, nam društvo upokojencev podarja kosilo,« nam je sporočila režiserka ob koncu turneje. Pa smo izbrale lokal, datum in uro. Ob hrani in pijači smo se zares sprostile. Obujale smo vse spodrsaljaje, verbalne in gibalne, ki so se nam zgodili med predstavami. Torej – kje je kakšen dolgčas, depresija ali osamljenost?

Ko smo še sedele pri kosilu v Ribiškem domu, se je oglasila Nada: »Ali veš, da je zborovodkinja ozdravela? Danes imamo spet vaje pevskega zbora. Pridi!« Bila sem presenečena: »Ampak to je že čez dve uri! Danes se mi pa res ne ljubi!« Res tisti dan nisem šla, prešpricala sem tudi še nekaj naslednjih vaj, potem pa se mi je začelo tožiti po pevkah in pevcih. Na naslednjo vajo sem prišla zadnji hip. Čutila sem, da se moram opravičiti: »Potrebovala sem malo oddiha. Če me še sprejmete, bom nadaljevala peti z vami. Ste se naučili kaj novega?« Sledili so objemi, prijateljski pozdravi. Alenka pa mi je zaupala: »Nič novega se nismo naučili. Ponavljamo, kar že znamo. Pripravljamo se na revijo pevskih zborov upokojencev in na samostojni koncert, ki bo v lendavski sinagogi 6. junija.«

»Želi še kdo kaj povedati, preden začnemo z upevanjem?« je vprašala zborovodkinja. Pa vstane basist Zlatko: »Imam nekaj obvestil v zvezi z našim izletom – 9. maja potujemo na Ptuj. Ogleдали si bomo znamenitosti mesta, v vinski kleti degustirali vina, večerjali bomo na kmečkem turizmu. Na avtobusu je še dovolj prostora, če želi kdo pripeljati s sabo sopotnika.«

Takrat je zazvonil telefon. Agica je pohitela v garderobo in iskala telefon v žepih svojega plašča, pa se oglasi Ivan: »Vrni se, ženska! Telefon ti zvoni v torbici tukaj na stolu.« Joj, kak smeh je sledil! Takšne malenkosti popestrijo naše vaje!

»Dokler Agica telefonira, vam povem vic o pevskem zboru,« se oglasi Ivanka. »Tako gre. Žena hodi vsak teden na vaje pevskega zbora. Pa jo enkrat vpraša mož, kako pravzaprav potekajo vaje. Žena mu odgovori: »Pijemo, jemo, klepetamo, veselo je.« Mož se čudi: »Ja kdaj pa pojete?« Žena mu odgovori: »Na poti domov pa seveda veselo zapojemo!« Pevke in pevci se veselo nasmejijo, Agica se vrne na svoje mesto in upevanje se lahko začne.

Naslednji dve uri doni ubrano petje upokojencev, saj se je treba pripraviti za vse prireditve, ki jih načrtujemo v naslednjih mesecih.

Med takšnimi ljudmi in ob takšnih dejavnostih je prostora samo za smeh, prijazno besedo in veselje. Kdo bi razmišljal o osamljenosti? Življenje je prekratko, da bi ga zapravljal s turbobnimi mislimi.

Biserka Sijarič

ZALJUBLJEN

Spet brezvoljno sikaš
z veliko idejo majhnega uma,
da v mojem zavetju
izgubljaš ves smisel razuma.

Ne, to ni bolezen –
metulji razprli so krila!
Ko obtičiš pijano-trezen,
je kriva le moja bližina.

Daj zvok bolečini,
radost obarvaj v rdečo,
naj pokajo šivi,
ko čuti dotaknejo srečo!

Zágorec-Csuka Judit

AZ ANGYAL

Megérkeztek a víz a föld, az ég
angyalai, hogy felemeljenek
s átöleljenek, lemérjenek,
érdemet adjanak,
vigyenek, vigyenek, vigyenek,
emeljenek, emeljenek, emeljenek
Isten trónjához.

RAGYOGÁSBAN

Ragyog a nap a szemeidben,
beragyogja a napomat,
engemet is beragyog.

Ragyog a nap a kezeidre,
beragyogja a kezeimet,
beragyogja a kezeinket.

Ragyog a nap az ajkadra,
beragyogja az ajkamat,
beragyogja a csókjainkat.

Feljött a nap, benned ragyog,
bennem ragyog, beragyog
bennünket, beragyog.

Alison Zver

MILYEN VOLT...

Milyen volt szépsége, nem tudom már,
De azt tudom, hogy nevetése olyan volt, mint a nyár.
Mikor eljöttél hozzám tudd, hogy szerettelek,
S ne félj itt vannak még az érzelmek.

Milyen volt szeme barnasága, azt tudom még,
De ha kinyílnak az ajtók elmegy az ég.
Új ajtók nyílnak itt nekem,
De mikor vissza rád gondolok megfájdul a lelkem.

Milyen volt boldogsága, azt már nem tudom,
De szeretted nevetni, azt gondolom.
Az éltet tovább fűt minden érzelemmel,
S az éltet továbbra is, ott lesz félelemmel.

Slavica Zver

SKRINJA ZAKLADOV

V svoji duši čuvam
skrinjo zakladov,
ki vedno znova in znova
mi daje novih moči.

Zaklad ljubezni
globoko v meni živi,
spomine vse prebudi
in nikoli se ne izgubi.

Spomini mladosti,
življenskih radosti,
lepote in sreče,
življenja skrivnosti.

Ta sreča je skrita
v skrinji zakladov,
čuvam jo v srcu
samotnih prepadov ...

BELI CVET

Kakor bi na temno lice
kanil biserni smehljaj,
tako v mojo dušo
vlil radosti se je dihlijaj.

Iz tišine, iz daljine
k tebi misel mi hiti
in moč življenska
v belo rožo se razcveti.

Ta beli cvet težko prebija se,
skozi kalne življenske vode te,
a ne tone in ne klone,
če prav neurje mu preti ...

Andrej Okreša

TEČEJO NITKE ŽIVLJENJA, MOJ PLANET ZEMLJA ∞
TELNEK ÉLETÜNK NAPJAI, A BOLYGÓM, A FÖLD

22. literarni večer ∞ 22. irodalmi est

Lidija Alt

TEČEJO, TEČEJO NITKE ŽIVLJENJA

Tečejo, tečejo nitke življenja,
od staršev k otrokom
se kolovrat vrti,
poganjata ga pesem ljubezni
in upanje v radostne dni.

Tečejo, tečejo nitke življenja,
od rojstva do smrti
se kolovrat vrti,
poganja ga moč spomina,
ki v duši za vedno živi.

NAŠ VELIKI PLANET

Ta pisani svet –
naš veliki planet,
brez koles se vrti,
mi spomine budi.

Potujem z letalom,
avtom, avtobusom ...,
ki na vse strani hite,
da razdalje mestne lažje dohite.

Na tej dolgi poti srečujem ljudi,
različnih so ver, različne polti,
enim sije sonce v očeh,
drugim žalost zakriva pogled.

Prvobitnost jih krasi,
življenje jim korak vrti,
njih kultura je zares,
prava paša za oči.

Rada vračam se v kraje,
kjer veliko je čudes –
palače v zlato odete,
mi jemljejo pogled.

A,glej jo!
Tržnica na vodi se bohota –
kar želiš, to dobiš
na tej dolgi poti.

Avto odpelje me v Colombo,
kjer promet me obnori,
a v kraljevstvu čaja
se mi duša razcveti.

Bali, vzame me v objem,
razvaja me s peščenimi plažami,
božanskimi masažami
in prijetnimi dišavami.

Maroko, mi takoj ponudi roko,
s kulturo mi oči objame,
odpelje me v Visoki Atlas in
v peščene gore, ki polnijo srce moje.

Nakar prispem na prostrana tla,
kjer aboriginska kultura je doma.
Sonce žge me, dež izpira,
veter mi v nosnice pesek nabira.

Spomin odjadra na Maldive,
ki jemljejo mi dah –
školjke prelepe na plažah ležijo,
korale neštete morja krasijo.

Zares pisan je ta naš planet,
ki vrti se brez koles,
mi spomine budi,
na lepo preživete dni.

Verona Auguštin

IZGUBLJAMO NAŠ PLANET

Zakaj na svetu tem
je toliko gorja?
Sami smo gospodarji
tega prelepega sveta.
Naša zemlja vrti se,
tisočletja.
Še dolgo se bo tako vrtela.

Mi smo tukaj samo
za kratek čas.
Sami uničujemo ta svet,
ki edinstven je planet.
Mogoče drugega ni,
nikjer,
da drugega dobili bi,
če tega izgubili bi.

Čuvajmo si ta naš svet,
ki trepetja od bolečine.
Otroci lačni so in z njimi
pol sveta.
Z odpadki se igramo,
ne vemo, kaj bi z njimi,
toliko jih imamo.
Vsak bi moral kaj storiti,
da naš planet ostal
bi zanamcem zdrav.

NITI ŽIVLJENJA

Niti življenja se prepletajo od rojstva do smrti.
To so poti, ki jih mora vsak sam prehoditi.
Na tej življenjski poti, katere dolžina je vsakomur določena.

Te poti so lahko ravne, dolge, zavite, ostre, a vedno nas vodijo k cilju. Prehodimo jih tako, da ne pustijo globokih ran, ki jih zada življenje. V našem življenju so stkane niti, ki te ne prizadenejo tako, da bi trpel. Lahko so vesele, srečne ...

Na začetku poti so spletene tanke niti. Z leti se prepletejo v močno nit ali pa tudi ne. Počasi prehajamo v pozno jesen življenja, ki nam odvzema življenjsko energijo. Bolezen in osamljenost so najbolj ranljive niti v življenju. Tudi sama ljubezen je lahko bolečina, trpljenje.

Spet in spet te niti vodijo do poti, ki se obnavlja, te spodbuja, da ostaneš na trdnih tleh. Kajti to te lahko reši, da ne zaideš s prave poti. Te potke so sedaj umirjene, prepredene z življenjem, ki je za nami. Obračamo se vase in vidimo poti, ki so bile zgrešene, uspešne, srečne, žalostne ...

Najpomembneje je, da poskrbimo zase in naredimo dobro sebi. Nikoli ni prepozno, da uživamo v trenutkih, ki so pred nami. Tukaj, danes, samo to je važno, kajti jutrišnji dan še ni prišel. Bodimo prijazni drug do drugega, imejmo se radi, spoštujmo se, pomagajmo si, da bomo skupaj prehodili to pot, ki jo imamo. S skupnimi močmi lahko spremenimo marsikaj, tudi današnje čase, ki nam niso naklonjeni. Premagajmo jih!

Danijela Hozjan

NITKE ŽIVLJENJA

Ko majhen in nebogljen
stopaš v ta svet,
še sanja se ti ne,
kako boš moral preživet.

Tvoja življenjska pot
je polna doživetij
in resničnih zgodb.

Mlad in neučakan
iščeš nova spoznanja in iskren nasmeh
ter tavaš po še neprehojenih poteh.

Ustvariš si topel dom
in družino,
ki ti daje ljubezen in toplino.

Zrelost in modrost te pričakata
v jeseni življenja,
kadar meriš svoje življenjske dosežke
in koprnenja.

Vsa obdobja tvoje življenjske poti,
so kot nitke, ki jih prepletaš
vse do konca svojih dni.

Želiš si le miren počitek
v jeseni življenja,
poln lepih spominov in hrepenjenja.

Zaspati želiš v spravi in pokoju,
ko se pretrga še zadnja nit
tvojega obstoja.

Franc Koren

ČEŠNJE

Preklete češnje.

Že ko so se spomladi obarvale v belino cvetov
in si v rdečem blazerju pod njimi kričala:

»Daj slikaj, poslikaj me,«
me je že ščemelo tam spodaj.

In potem so v maju vzbrstele v rdečino.

In meso pod lupino je postalo krvavo sladko.

Ti pa si se v beli majčki pognala na najbližjo vejo
in zagrizla v njih, se popackala.

Rdeči madeži na tvojih prsah in tiste usodne besede:

»Daj, pobriši me s hladno vodo.«

In kar tam pod češnjo sem postal neroden in nate zlil kozarec studenčnice.

Ti pa s peclji češenj za ušesom v eni in drugi roki

in z rdečim madežem pod ustnicami

in s premočenimi bradavičkami pod majčko, nabrekli v ultramarinirano kipenje.

Kje naj pobrišem, kam naj zagrizem ...?

Ustnice so se ti razklale in pocedile še več mesnate rdečine.

Kje naj te poljubim, kje poližem in zaustavim to drhtenje?

Preklete češnje in vse te tvoje okončine, oblite z njimi.

Še pozno v noč sem tisto malo stvar med tvojimi nogami

sanjal in jo tolažil, naj se vendar skrrije in potegne nazaj v školjko
da ne pobežljam že tako zgodaj pomladi.

Vendar si že drugi dan vztrajala na tej infarktni poti:

»Daj, plezaj vendar, pobiraj češnje, naberi jih polno košaro
in jih stiskaj, tlači in namakaj

za sok, za marmelado, liker in naj prevrejo še v žganje,
ki ga spekel boš pozno jeseni,
ker pozimi, ko bodo rane neutolažljive,
bo ta prozoren vonj rdečine
še zmeraj poganjal tvoj bat v višine.
In potem pomislim, kako je že nekoč pred davnimi leti
tista Rimljanka, Lucila ali Druzila, urejala odnose v družini.
Čeprav je bila hčerka, sestra, mati, cesarica ali le kurva,
je s češnjevim žganjem, vsako leto z malce več strupa,
poskrbela, da je Rim postal večen.

Preklete češnje dozorevajo še zmeraj vsako pomlad
in jaz pod njimi čakam, da me zadane
tvoja sladkoba ali infarkt.

Gizella Koter

DÉMONOK

Nem lehet tudni hova vezetnek az utak, az ember csak megy és megy mikor az x évét betölti, el kezd gondolkodni azon, hogy valójában merre is az arra. Pontosan így vagyok én is. Álmodásaim kellős közepén járok, amikor berobban a felismerés, hogy nem biztos, hogy lesz „egyszer majd.” Egyesek azt mondják, lassítunk az ötevenes éveinkhez közelítve ... hát szerintem inkább gyorsítani kell, mert elfogynek az „egyszer-ek” és a „lehet-ek”.

Anyám is rájöhett erre, mert ledöbbsentett bennünket az az energia, amivel körülvett minket az 50. születésnapján. Nem tudom, ha bennem meglesz e a lendület. Lassítva gyorsulok, vagy gyorsulva lassulok. Egy reggel felkelek és látom, hogy a világ darabokban van... nekilátok szedegetni az apró részeket, de annyira összekeveredtek, hogy nincs az az Isten, ki összerakhatná úgy, ahogy volt. Valahogy ebből kiindulva, bekattanhat az ember. Dermesztő rémület fog el, mert minden ajtó körülöttem bezárva, magas falak betonbiztosak. Ismertem egy fazont, csak szűkölt csendben, hogy... nem jó ez így, és sehogy se jó..., és senki nem figyelt rá, aztán megnyúlt képpel temették a hegyaljai temetőben. Annyira magára van az ember hagyva, mint talán még soha. Nem számíthat senkire. Még tudatlan kis tag vagy, lecsúszott harisnyával rácsodálkzol mindenre, de anyád vagy valaki csak odatartja a kezét, és abba olyan erősen kapaszkodhatsz, ahogy csak tudsz... Aztán elengedik a kezed... kapkodsز szerencsétlen erre-arra, és nem jössz rá, hogy SENKI sem fogja a kezed. A színjáték ugyan megkezdődik, mert a szerelem meg a nagy húhó ott van, de az már csak mankó lehet a számodra, nem pedig támasz. Amikor ezt summa summárum

benyalod, illetve a tudatodig hatol a felismerés... kezdhetsz lazítani.

Fél évig eszeltem azon, hogy szeretve vagyok-e vajon, vagy csak része vagyok egy felvonásnak... Természetesen mikor kitisztult az ég, lekéstem az összes létező vonatot. Sebaj, gondoltam. Birkafejjel koslattam a többiek után. Persze, ha egy másik birka előtted jár, nem kérdés, hogy mit látsz. Ebből is elég lett. Bár nagyon kaparóztam, hogy moccanni kellene valamerre, mindegy merre, csak el valahova. A változtatás igénye olyan erősen lobogott bennem, hogy attól féltem, felrobbanok. Nem robbantam. Megrekedtem a valóság és a vágyak között. Kínlódok már egy ideje.

Apám jött álmomban, látta, hogy ködös tekintetem mögött elveszett az értelem és segíteni akart, mert nem tudta, hogy lehetetlen a sírból segíteni.... de én tudtam, hogy a valóság és az illúzió nincsenek olyan távol. A megélt pillanatok is csak emlékek lesznek, egyenértékűek, de nem megtörtént dolgokkal.

A nagyon okos gondolataimmal soha nem jutottam semmire, de a kerge szokatlan baromságaim még mindig célba értek. „Ilyen világ van. A sok okoskodó, egymást téri a a magas helyeken, mi meg itt úgy boldogulunk, ahogy tudunk” – mondta apám, mielőtt a szemfödelet a koporsójára szögezték. Ennyi volt, semmi több.

Meg szeretném kérdezni. Mások fejében is így táncol az ördög az angyal szoknyájára lépve? Mások fejében is így kattog a gépezet? Vagy lassabban? Mindenki tudja, hogy egyszer meg fog halni? Az öregedés és az elmúlás gögösen haláltáncot rop reggelenként? Azt is megkérdezném így egyszerre mindenkitől, hogy merre kell menni? És ki fogja meg a forró kétségbeesett kezeket? Az enyémet, a tiédet és a miénket?

Janja Magdič

NITKE ŽIVLJENJA

Nitke življenja tečejo meni,
tečejo pa tudi tebi.
Ustaviti mogoče jih ni,
polepšamo si jih lahko le sami.

Kolo življenja vsem se enako vrti.
Lepe trenutke bi včasih radi kar ustavili
in jih shranili za poznejše dni.
Tako pa ostajajo spomini naših dni.

Dosti lepih je bilo,
a žal brez slabih tudi ni šlo.
Skozi oboje sem šla
in le lepe v srcu ohranila.

Aleksander Ružič

KARMA

Se širi kadilo,
ljudi je opilo.
Je noč razbistrilo,
življenja kadilo.

Neskončna je črta,
je v tebe zazrta.
Ne boj se, naj vrta,
ta črta zazrta.

Preskoči sivino,
zajahaj modrino.
doseži višino,
podaj se v globino.

Razišči hotenje,
to večno stremljenje.
odklopi mišljenje,
uživaj življenje.

Ker mine modrina,
izgine sivina,
omahne višina,
zazeva globina.

SONET DRHTENJA

Duša nemirna, čemu si drhtela?
Lahna je sapa le tebe pojila,
rosa deviška je v tebi cvetela,
bistra ti reka je um zarosila.

Težke izkušnje telo so otele,
bolno si rano s solzo pojila,
ostre so iskre ti dušo vrtele,
modre je misli za tebe vzgojila.
Zrela je njiva prelestne pšenice,
žetev se bliža, a burja prihaja.
Kaj bo prinesla, bo vse pokosila?

Ravna je njiva požete resnice,
voda jo nosi, vrtil in jo maje,
težko je breme, je ura odbila.

NOČ IN JUTRO

Noč.

Neskončna je zvezdna modrina,
neskončna opojnost spomina.

Noč.

Neskončna duševna sivina,
neskončna prelestna širina.

Noč.

Neskončna nabuhlost hrumenja,
neskončna minljivost hitenja.

Noč.

Neskončna tema mišljenja,
neskončna realnost trpljenja.

Jutro.

Neskončna čarobnost miline,
neskončna ničevost praznine.

Jutro.

Neskončna resničnost hotenja,
neskončna podoba življenja.

Olga Paušič

TEČEJO, TEČEJO NITI ŽIVLJENJA
(razmišljanje)

Življenje po tanki niti drsi,
že s prvim dihom v končnost hiti ...
In veš, da vsak korak na poti življenja
je času ukraden,
s slutnjami, strahom pretkan.
Četudi si srečen in ljubljjen,
poln ciljev, uspešen, zagnan,
nad tabo mračna senca lebdi,
temna slutnja minljivosti –
saj nihče od nas naprej ne izve,
koliko dni mu bo štel življenje!

Že Prešeren je ugotovil, da je »dolgot našega življenja kratka«. Toda če bi se človek pretirano ubadal z razmišljanjem o tem, na kako tanki niti lebdi življenje, bi postalo le-to resnično neznosno. Le pomisli: ko bi jutraj odprl oči, bi moral najprej predvideti vsak korak tistega dne in preračunati verjetnost, da te doleti nezgoda, nesreča, v najslabšem primeru smrt. Torej najbrž ne bi sédel v avto, ker je to veliko tveganje, rizik je tudi iti peš ali s kolesom, saj te lahko pokončajo na prehodu za pešce ali na kolesarski stezi. Premisliti bi moral, če boš za zajtrk pojedel jajce na oko, dve ali tri, morda še malo slanine zraven, saj te lahko od maščobe in holesterola zvije do infarkta. In tako naprej ... in tako naprej. Zato je bolj priporočljivo, da se s filozofiranjem o tem, »kaj bi bilo, če ...,« ne ubadaš. Ali le takrat, ko se zgodi kaj takega, kar je neizogibno povezano z razmišljanjem o kratkosti, omejenosti, krhkosti življenja.

Ni dolgo tega, ko je preminil dober znanec. Bil je štiri leta mlajši od mene in tedaj sem se resnično zamislila. Zelo preudaren človek je bil, živel je zdravo, kolikor se pač da v tem norem svetu, bil je rekreativec, planinec, ni pil ne kafil, veliko se je ukvarjal z literaturo, predvsem zgodovinske romane je ljubil, in še marsikaj pozitivnega bi lahko o njem rekla. Pa ga je vzelo. Kar tako ... brez opozorila, vsaj omenjal ni, da bi imel kakšne zdravstvene težave. Pretreslo me je in tiste dni okrog pogreba sem se ponoči prebujala, polna črnih misli. In seveda trdnih zaobljub, kako bom spremenila nekatere svoje slabe razvade, da ne bi podobno doletelo tudi mene. A kaj, človek je v bistvu šibko bitje – sčasoma spet zaživiš po starem in prenehaš razmišljati, vate se občasno prikrade celo namig, da je morebiti vse skupaj povezano z usodo ... torej se zaman trudiš, da bi živel po programu, ki naj bi zagotavljal doživetje vsaj 100 let.

Moj pokojni oče je bil zelo moder mož. Ko smo tri hčere odraščale in se osamo-

svajale, je pogosto izrekel naslednjo misel: »Nikar ne postanite hrčki!« Dolgo nisem povsem doumela. Pa je imel presneto prav. Hrčka poznamo kot ljubko domačo živalco, ki kopiči okoli sebe vse, kar doseže, ne razmišlja, le gloda, gloda in je vse življenje zadovoljen, če se lahko vrti na svojem kolesu na vedno isti krožnici. Ne, nikakor ne bi hotela biti hrček! Lepa hiša, potrošniške dobrine, avto, da sosedi zazijajo in umolknejo, nakupovanje, nakupovanje, investiranje ... končno pa ti preostane le vegetiranje na nakopičenih dobrinah ... in veliko duhovne praznine. Saj vendar ničesar ne moreš nesti s sabo v smrt, kajne? Niti življenja pa teko, teko in ko se prekinejo, ugotoviš, da si pustil za sabo kvečjemu kup ostankov in bled spomin, ki vse prehitro izpuhti.

Res pa je, da okolje, v katerem živimo, ni spodbudno za rojevanje pozitivnih misli. Hočeš nočeš te »potegne« v vrtinec vsakdanjega kaosa. Samo na splet skočim, odprem Lendavainfo.com in se mi že dvigne tlak na 200: berem, da je občinski svet imenoval za v. d. direktorico lendavskega kulturnega doma gospo, ki res že vsaj 25 let misli, da je univerzalna strokovnjakinja. Pravijo ji kar »županova komisarka«. Tako sedi lepo na dveh stolčkih: je direktorica Galerije-Muzeja in zdaj še kulturnega doma! Pa kam smo prišli! Je ves svet ob pamet? Toliko ljudi nezaposlenih, nekateri »kalibri« se pa vso svojo kariero predevajo s stolčka na stolček, kot da so resnično vsevedni in nenadomestljivi. Teh življenje ne tepe in ni videti, da bi jim visela nad glavo grožnja nenadne smrti. Nato preberem še, da je občinski svet za v. d. direktorico javnega zavoda Svet mladih imenoval neko gospo novinarko, ki je že itak zaposlena v eni od županovih pisarn v mestni hiši, zdaj se bo samo presedla z enega stolčka na drugega. Kaj pa ta gospa ve o življenju in problemih lendavske mladine, je že drugo vprašanje. Nikoli ni bila aktivna v našem okolju.

No – take in podobne zadeve nam po bedariji povzročajo visok tlak in neizogibno vodijo v stres. A ker smo čuteča in razmišljajoča bitja, se stresu pač težko izognemo, razen če bi se odločili prebiti del življenja v kakšnem budističnem samostanu v Butanu ali v Tibetu. Tam pač ne poznajo stresa!

Torej – se spleča žreti zaradi težav drugih ali zaradi vsakdanjih problemov? Zaradi problemov v družbi, na katere itak ne moreš vplivati, saj te nihče nič ne vpraša? A ni bolje uživati vsak dan, ki ti je dan? Ga najbolje izkoristiti, se imeti rad, se posvečati bližnjim in si narediti vsak dan posebej lep? Potovati, videti svet, se z užitkom utapljati v knjigah, lepotah narave ... bogatiti duha in svoj vsakdanjik ... drseti po nith življenja z domišljijo, z ljubeznijo do trenutkov, z željo po raziskovanju sveta, po odkrivanju lepote, z željo po ustvarjanju novega, lepega ... in ko se posloviš, veš, da je ostalo za tabo marsikaj vrednega, po čemer se te bodo ljudje spominjali ...

TEČEJO NITKE ŽIVLJENJA

Gledam samo sebe izpred nekaj let, ko sem se soočala z boleznijo in dejstvom, da se bom morala odpovedati svojemu poklicu in večini stvari, s katerimi sem se do tedaj rada ukvarjala.

Takrat sem prvič ločila sebe – žensko – in tisto »drugo«, katere vlogo sem večinoma živela.

Doživljala sem paniko, strah, jezo, žalost (veliko žalosti), negotovost ... kar me je še bolj izčrpavalo.

Zdravnik mi je zabrusil: »Če ne boš takoj odložila skrbi, boš preminila od kapi ali od infarkta, ne od bolezni.«

Tista »druga« v meni ga je v mislih sklofotala in se pomirila.

Jaz pa sem se dobesedno sesedla na klopci v parku, ko sem prišla iz bolnišnice. Krčevito sem držala izvide v roki, kot da je diploma.

Za nekaj trenutkov sem doma odložila delo in se ustavila. Prebrala sem dietni list »Kako si bolniki z gastroezofagealno boleznijo pomagajo sami?«, ki mi ga je zdravnik porinil v roke in razmišljala po točkah:

1. Moji obroki hrane so kar pogosti, a manj obilni.
2. Ne pijem kave, pravega čaja, gaziranih pijač, alkoholnih pijač, jem pusto meso, nezačinjene jedi, ki jih skuha kuharica za ostarele ljude.
3. Ne kadim.
4. Izogibam se skakanju, pripognjeni drži pri delu in seksu.
5. Objemam vzglavnik, da sem nad pasom v dvignjenem položaju.

Torej se držim reda po vseh točkah.

In na koncu piše: »Predpisano zdravilo jemljite po zdravnikovem navodilu in se oglasite na dogovorjeni kontrolni pregled. (ORTANOL – učinkovina omeprazol, Lek)«.

Pa me prešine. Proračun mi bo dovolj za cel teden, a s tem zdravilom si ne dam pomiriti želodca.

Prav tisti trenutek sem prvič v svojem življenju začutila žensko v sebi.

V trenutku sem bila brez skrbi, kaj bo z otroki, družino, službo itd. Olajšanje.

Smeh in jok obenem. Sama s sabo sem se začela pogovarjati.

Zdaj vem, da sem se pogovarjala s tisto »drugo« – nezrelo, ki se je že poslavljala od svojih aktivnosti. Postala je invalidna in včasih jo še zagrabi strah, kako bo preživela naslednji dan, prime jo žalost za uspehi, s katerimi je že zdavnaj dosegla vrhunec svoje kariere.

Jaz pa počasi napredujem z življenjem. Umirjeno, z več radosti v drugačnosti. Prepuščam se zorenju v žensko. Zopet dopuščam bližino ljubezni in zaupanja.

Biserka Sijarič

MED VZPONI IN PADCI

Nič ne pomaga
na krutem stičišču razpotij,
ko čezme hitijo
velike sile nasprotij.

Z obližem na rano
bi upanju dala živeti,
a vsakič premalo za srečo,
ki noče vame verjeti.

Pa tečem s pogumom
in toku želim se upreti,
kot tečejo nitke življenja –
med vzponi in padci
je treba jutro ujeti.

Zágorec-Csuka Judit

HA ELMENNÉK

Szomorú az idő,
ha elmennék,
elmennek velem
a tavaszi fák virágai is,
hogy ne verje őket
többé a záporosó.

Sír a szemem,
könnyeim keservesen
hullnak, mint a
feljövő nap sugarai.

Ha feljön a nap,
elrepülnek a madarak,
könnyeim még
keservesen hullanak.

HÓVIRÁG

Hóvirág nyílik az erdőszél
napos oldalán, olvad a jég,
melegíti a szívemet, feloldja,
feloldja a bánatom.

Hóvirágom, hóvirágom
szívem kikeletje,
zöldellő leveleddel
felvidítod öregedő lelkem.

Nyíljál, nyíljál hófehéren,
a kapcai erdők mélyében,
őzikék titkos patái nyomában,
nyíljál, nyíljál fehéren.

TAVASZI SZIMFÓNIA

Ébrednek a fák az erdő mélyén,
rügyező gallyaik kitarják szívüket
a fénynek, eljátszik velük a
friss levegőt hordozó szél.

Vivaldi hegedűje lassú
dallamokkal felébreszti
bennem a szunnyadó
kikeletet, az alvó enyészetet.

A föld rejtkehelyéből kibújó
lila ibolya, sárga kankalin,
piros tulipán, lila orgonavirág,
megfürödik a nap sugaraiban.

Csörgedező hegyi patakok
mentén terelgeti a pásztor
a zöld pázsiton nyáját,
virágát bontja a vadalmafa.

Bohumil Ripak

MOJE PESMI – MOJE SANJE, MOJ ROSTNI KRAJ, KAKO SEM IZGUBIL NEDOLŽNOST? ∞
ÉNEKEIM ÉS ÁLMAIM, A SZÜLŐHELYEM, HOGYAN VESZÍTETTEM EL A SZÜZESSÉGEMET?

23. literarni večer ∞ 23. irodalmi est

Lidija Alt

LENDAVA

Lendava –
so to gorice,
ki v vrsti
ubrano stoje?

Ali –
grad veličasten,
ki vabi
oko v goste?

So morda to –
poljane prostrane,
v katerih neskončno
življenje kipi?

Ali –
trate dišeče,
v njih spominov
nešteto cveti?

So to –
pesem, ples
in veselje,
ki tukaj od nekdaj žive?

Da, to je
šopek lepote,
v njem skrito
je moje srce.

NOVA PESEM

Čas v krogu se vrti,
misel mi temo svetli,
nova pesem se rodi,
kot brstič, ki v cvet se spremeni.

Veselje v meni valovi,
rima pesem oživi,
srca struna nežno zazveni,
mi v duši pusti sledi.

Čas v krogu se vrti,
rima zapira sanjske oči,
spi vse do svita,
zbudi se kot jutro spočita.

PESEM

Čisto potiho je pesem prišla,
za mizo se vsedla,
si rimo nadela,
me vso je prevzela.

Je v noč potonila,
se z jutrom zbudila,
hodila je, hodila,
se kot sonce iskrila.

MISEL VALOVI

Noč dolga je,
brez spanja,
ura teče,
misel valovi,
išče rimo,
ki ne spi,
glava polna je,
kipi,
nova pesem
se rodi.

Ksenija Bakan Zver

TÜ SMO DOMA

Tam na brejgi stare reke
mladost je srečna tekla nam,
bosi skakali smo deca
po ravnica, pa mokrica,
znali smo ka – tū smo mi doma.

Kak štrki mladi, razigrani,
poleteli smo v širni svejt,
spomini vračajo nas v kraje,
ge je sigdar bilo nam fajn,
znamo še ka – tū smo mi doma.

Tū, ge žuto žito v vetri valovi,
rdeči mak vmes se pozibavle,
tu je moja rojstna iža,
štera v tišini zdaj samejvle,
tū san doma.

Tū, ge čüjen Müjre pesem,
nejdaleč tan za vasjo,
tū v meglica, stare reke,
gnezdo naše še stoji,
tū smo doma.

Kornelija Baša

KAKO SEM IZGUBILA NEDOLŽNOST?

Dolgo, predolgo sva se le spogledovala.
Iskra, ki je preskočila, je zanetila ogenj, vročina je bila skoraj nevzdržna.
Le kako mu naj povem, da peče ... že boli?
Ob opoldanski kavici postane napetost res nevzdržna. Kateri bo prvi spregovoril?
Kdo bo prvi priznal? Poželenje ... skoraj neznosno! Iskrice v očeh se selijo po
telesu, prežemajo vsako celico ... Zaradi naelektrenega ozračja ugasneva luč, saj ta
ni potrebna, svetita najini telesi, kot polarni sij.

Jutro je prineslo svežino, počutila sem se kot Aurora, rimska boginja jutranje zarje. Na pomoč je priskočil še glavni rimski bog Jupiter, imenovan tudi Optimus Maximus, kar pomeni najboljši in največji. V življenju potrebujemo za spremembe veliko poguma. Tudi odločnosti. Verjetno pa je odločilna vztrajnost, da dosežemo svoje cilje.

Eh, tega mi je dovolj, zato sem rekla:

»Veš, že zelo dolgo razmišljam o tem. Ne vem, kako ti naj povem, da si zelo želim ...«

Odgovarja z eksplozijo čustev: olajšanja, veselja, velikega pričakovanja: »JAZ tudi ...«

»Kdaj pa?«

»Ko boš pripravljena!«

»Malo me je strah.«

»To je super, mene je ZELO strah.«

»Pa ... misliš, da nama bo uspelo?«

»Seveda, saj so to ljudje počeli že pred nama, dogaja se vsak dan. Veš, koliko jih to počne prav ta trenutek?«

»Misliš, da bi povedala staršem?«

»Si nora! Ponoreli bodo! Kaj pa imajo oni s tem, saj sva odrasla.«

»No, dobro ... Samo pomislila sem, da boš ti hotel, da vedo ...«

Ko je Jupiter tako odlično opravil svojo nalogo, pa je v to krasno jutro s svojo energijo vstopila še Junona, zavetnica žensk, ki jih spremlja na vseh življenjskih poteh. Z njeno pomočjo sem, sicer šepetaje, spregovorila:

»Dobro, velja, potem pa naslednji teden, v torek, ob sedmih zjutraj?«

»Ja, seveda ... Ej, nesramnica, pa ti si že vse splanirala!«

Z nasmehom povem: »Jasno, da sem. Že kar nekaj časa prebiram kataloge, priročnike.«

»Sem vedel, da si vražiček!«

»Ne, ne morem biti. Sicer ne bi mogla biti poročena s teboj! Saj veš, da je poroka med sorodniki prepovedana.«

»Eh, saj me vedno premagaš. Izvoli moj Mastercard, kupi vse potrebno za torek zjutraj.«

Vzela sem bančno kartico, rezervirala hotelsko sobo, kupila letalski vozovnici in v torek zjutraj sva poletela v Dubrovnik ... Prvič v življenju! In nikoli več naju ni bilo strah letala, poletov, biti nekje v zraku, med oblaki iskati krila angelov. Nikoli več ni bilo tako razburljivo kot takrat, ko je bilo prvič.

Kdaj, kje, kako ... pa ... vam?

Ülök és várok.
Hogy mire? Nem tudom...
Körülöttem fekete csönd,
s én ébren álmodom.
Nyomasztó lila köd
egy nyári alkonyon.
Üres sorok közt,
miért sírok? Nem tudom...
Vállamon kereszt.
Néha imádkozom,
míg kínok közt görnyedve
a semmibe hordozom.
Egyedül, szenvedve,
viszem új tájakon,
s jaj nincs ember
kivel fájdalmam oszthatom.
Izzó úthenger
hajt át gyenge lábamon.
Ópiumként kábít
a vörös fájdalom.

Kábít, szédít,
ki vagyok? Nem tudom...
Fekszem a parton,
e nyári alkonyon.

Fekszem a parton
és gondolkozom.
S az összes boldog percet
mind elátkozom.
Látlak még téged?
S lesz-e még alkalom,
hogyan fájdalmam
szívednek elpanaszolhatom?
Hófehér felhők fölöttem
a megnyugvás ül arcomon.
Hogy Isten mit rendelt el,
azt én nem tudhatom.

Hamvadó cigarettám
azúrkék tengerbe fojtom.
S csak ringok mint hajó
az örök habokon.

Danijela Hozjan

MOJ ROJSTNI KRAJ

Moj prvi pogled na svet
je bil v moji rojstni vasici Gaberje razodet.
Tu je tekla moja zibka,
ko sem bila še majhna in šibka.

V tem kraju najdem zelena polja, drevesa v čudovite barve odeta.
Dehteče rožice okoli majhnih in velikih lepo urejenih hiš
mi dajejo občutek varnosti in me razveseljujejo vsak dan ob pogledu na njih.

Reka Mura, ki v svoji deroči strugi tod teče že mnogo let,
v sebi skriva še neraziskan svet.
Meni se zdi, kot morje široka,
ki me vabi k sebi kot skrbna materina roka.

Okoliški lendavski griči s trto in sladkim grozdom se mi smejijo
in me v jeseni na obilno trgatav vabijo.
Sosednje vasice so kot moji dobri sosedi,
ki ob vsakem dogodku z veseljem pridejo naproti.

Tudi međimurski griči na eni strani razodevajo vse čare v svoji lepoti,
na drugi pa me pogled popelje k cerkvici pri Sveti Trojici.
Med temi naravnimi lepotami pa leži moja rojstna vas,
ki me navdihuje, umirja in v svoj topel objem povabi vsakega izmed nas.

Res sem vesela, da v tem kraju živim,
se vsakemu novemu dnevu veselim
in vsem sosedom, prijateljem ter znancem vse dobro želim.

Franc Koren

RAD IMAM

Rad imam mesnate rastline.
Še najrajši tiste, ki niso zelene barve.
In rad imam posušene trave na vrhu
stare piramide. Posebej,
ko piha veter.
Vem, enkrat bom zaživel v Prekomurju.
Ampak ne nujno za vedno.
Rad imam nepričakovane momente,
ko se vračam domov.
In rad plavam.
Rad imam otoke in zato menda najraje od vsega morje.
Rad imam tudi electric blue barve.
In klobuke.
In rad imam, ko se čas ustavi.
Pa tudi, če samo za en dih.
Aja, da ne pozabim,
najbolj rad pa imam,
ko se lahko vrinem med tvoje noge
in se spozabim.

Gizella Koter

SZERELMES LELKEK

Gondolkodás nélkül futottunk előre. Eszeveszetten azt hittük, a miénk az egész világ. Nekünk ragyog a lét. Minden értünk van. Tizennyolc évesen egyszerűen nincsenek határok. Igen, csak az a baj, hogy ezt hosszú évek elmúlásával értjük és értékeljük. Hisszük, hogy a szerelem örök és az a másik majd mindig minket szeret, csak az én mosolyom, az én tekintetem lesz számára szent... fel sem merülnek a kételyek affelől, hogy majd felbukkanak új arcok, lesznek új mosolyok és ragyogó tekintetek... Semmi, de semmi nem örök. Minden változik. A bölcsességünk idővel agyon magyaráz dolgokat, illetve elfogadhatóvá teszi azt, amit a felismerés a fülünkbe ordít. Minden és mindenki változik!
Csendes délután volt, amikor a szerelmek kacagva suhantak át az udvarunkon. Egyszerűen faképnél hagytak. Más szemmel kezdtem vizsgálni... Pedig nem volt mindig így, én is hittem meggyőződéssel és sziklaszilárdan. Velem aztán nem történhet meg ami anyámmal... Sosem fogok szerelmes szív nélkül botorkáni

kihalt utcákon – gondoltam. De én is, mint mások, lehajtott fejjel ismerem be, hogy másoknak nyílnak a virágok és a lelkek zenéje másik dalba kezdett... De nem bánom, a régi zenék unalmasak, új kell most. Az akkor... az ott. Már csak az emlékek homályos állomásai. Néha megnézem, megízlelem, majd a múlt megfakult virágai közé teszem dísznek... csak úgy kedvtelésből. Rég volt... a lázas szerelmes gondolatok, melyek eluralkodnak minden porcikádban. Kedved lenne megölelni mindenkit; kiabálni, dalolni, táncolni szeretnél, repülni, mint egy madár... Igen. Átéltük, átéljük és át fogjuk élni. Mert nem statikus dolog a szerelem és semmiféle érzés... Ma így, holnap meg ki tudja hogyan. Szeretni kell, forrón lázban boruló arc, most azonnal, mert elfogy az idő...

Jó lenne mindig lobogni, tombolni..., de nem lehet, néha csendesedni kell majd újra lángolni. Nem siratom a szerelmek elmúlását, mert szépséges csókjai itt vannak még lelkemben, mélyen legbelül, néha táncot lejtének, majd pihennek az idők végezetéig.

Janja Magdič

KJER SEM BILA DOMA ...

Skozi okno zrem na travnik,
kjer sem preživela del otroštva,
kjer sem kravice pasla,
rožice brala, pesmice pisala
in z vrstniki se igrala.

Le kje je zdaj tisti čas,
ko tamkaj sem hodila,
ko tamkaj sem sedela,
po tiho pesmi pela
in se zaljubljala?

Prehitro nam čas beži
in leto za letom hiti.
Danes smo zdravi in srečni,
jutri pa žal že nesrečni
ali nas več ni ...

Zatorej ustavimo korake
in vzemimo časa si zase.
Vsakega dneva se veselimo,
prijateljtev ne pozabimo,
se z njimi kdaj poveselimo.

Časi tisti minili so,
a spomini nepozabni ostali so.
Zato večkrat v spominu
»porajam« tja,
kjer sem bila doma.

MED NAMA

Neskončni kilometri
so med nama.
Neštete korenine
prekrivajo pot
za nama!

Skupne misli potujejo
z nama.
Prenekatero preizkušnje,
prenekatera težava
je že za nama.

Toda zmagala sva,
ker je ljubezen
med nama.
Veliko lepega,
tudi manj lepega
je za nama!

Toda, ali slutiš
ali veš,
kaj stoji
pred nama?
povej!

TI

Ko prvič uzrla sem tvoje oči,
se spomnila sem na daljne želje.
Od tiste januarske zimske noči
v meni iskrena ljubezen gori.

Tvoj pogled otroško je nežen,
ko obraz prekrije ti nasmeh.
To resnična je ljubezen,
ki kot slap kipi iz naju dveh.

Želja mi davna se je izpolnila,
ljubezni je polno zdaj moje srce.
bojim se,
da ljubezen bo kdaj usahnila,
z grenkobo srce napolnila.

Jovan Mirković

NORDIJSKI ADVENTNI OBIČAJI

K razmišljanju o nordijskih božanstvih in običajih me je vzpodbudila ena od slikanic njihove pravljicarke in slikarke Else Beskow. V njej je glavni junak dobri kozliček, ki v adventnem času obiskuje domače otroke in se pogovarja z njimi. Okrega tiste, ki so poleti slabo pasli živino ali kako drugače slabo ravnali z njo. Pohvali tiste, ki so lepo skrbeli za živali čez poletje. Slednji tudi dobijo več daril, ki jim jih kozliček da skozi okna. Otroci so morali v tem zimskem času tudi skrbeti za živino in pomagati staršem. Od tega je bila odvisna velikost kozličkove malhe.

Postal sem obseden z mislijo na tiste prijazne živali, ki so znale pokazati svojo premetenost in se na nek način maščevati za slabo ravnanje svojih gospodarjev. Vsa ljudstva imajo svoje demone, v katere verjamejo. Nordijci so imeli in še imajo svoja božanstva, ki so jim še zdaj blizu. Le-ta so posebnosti, saj so bili Nordijci geografsko bolj izolirani od ostalega sveta. Nekoč ni bilo komunikacije in izmenjave mnenj med ljudmi iz različnih plemen. In če je komunikacija bila, je bila samo s pomočjo konic kopja in sulic. V nordijskem bajeslovju je Odin najvišje božanstvo. Stvarnik vseh Azov – bogov. Bil je bog modrosti, zgovornosti, zmag in pesništva.

Thor (Tur) je v staronordijski mitologiji bog gromovnik, eden od najbolj spoštovanih božanstev, Odinov sin. Posebej so ga cenili (in se ga bali) na Norveškem in Islandiji. Imeli so ga za glavno božanstvo. V mlajši germanski mitologiji so mu dali ime Donner (starosaški Thunar). Predstavljali so si ga kot mladega rdečebradega orjaka, ki drvi z vozom in prepasanim obročem moči z železnimi rokavicami in kamenim kladivom v roki, s katerim tolče svoje sovražnike. Proti koncu zime Thor lomi led in sneg in s tem napoveduje pomlad. Poleti umirja nevihte in povodenj ter daje zemlji in živim bitjem plodnost. Thor je zaščitnik kmetov in njihovih družin, bori se proti stvarom in urokom. Ščiti tudi pomorce, ki so njemu v čast peli bojne pesmi na svojih bojnih pohodih. Njemu posvečeno drevo je hrast, ki simbolizira trdnost in odločnost. Njegova žival je kozel, ki predstavlja iznajdljivost, plodnost in seksualnost. V nordijskih legendah sta voz boga Thora in pozimi njegove sani vlekla dva močna kozla, ki sta bruhala ogenj in strele, kar je predvsem predstavljalo divjo seksualnost in plodnost. Ta kozel je bil dolgo in je ponekod še zdaj simbol adventnega časa in pridnim otrokom

prinaša darila in sporočila. Thorov kult je na severu bil zelo močan do konca 12. stoletja. Lik kozla kot Joulupukkija pa poneha v 19. stoletju.

Spoštovanje do boga Thora so Skandinavci izrazili tudi s poimenovanjem 4. dneva v tednu – četrta, saj ta dan nosi njegovo ime v vseh nordijskih jezikih: finski Torstai, švedski, norveški, danski Torsdag (Thorov dan), angleški Thursday ter nemški Donnerstag. Vsekakor zanimivo. Ali ne?

Prav tako so se ljudje v znak spoštovanja boga Thora začeli oblačiti v kožuhe njegovega ljubljenskega kozla in si natikati kozje rogove. Posebej v adventnem času ali ob poletnem kresovanju. Prvotno so hodili od hiše do hiše in gospodarjem zaželeli bogato letino. Vendar postali vse bolj razvrtni in predrzni. Prosili in zahtevali so pijačo, s palicami tolkli po vogalih hiš in delali hrup. Sčasoma so postali nepriljubljeni in so izgubili naklonjenost kmetov. Povečini so proti koncu dneva bili že pijani in niso več vstopali v hiše, temveč so darila odvrgli skozi priprta vrata. Prvotno niso slavili Kristusovega rojstva, ampak solsticij – obrat sonca in začetek daljšanja dni. Pozneje si je Cerkev prisvojila te običaje in jih prilagodila verskemu pomenu.

Vendar je lik radovednega kozlička, ki kuka skozi okna hiš z vrečo daril kar pogosta tema umetniških ustvarjalcev in slikarjev. Mnoge trgovine v času Julemika postavljajo v svoje izložbe kozle iz raznih materialov. Skandinavci temu kozlu pravijo Julaboko. Joulu je stara skandinavska beseda za predbožični čas. Julavo je njihovo ime za našega Božička ali dedka Mraza. Finci neradi pravijo dedek Mraz, ker jim zveni preveč rusko.

Švedska pisateljica Elsa Boskow je upodobila več likov Jula boka v svojih knjigah s pravljičami in ilustracijami. V njih so čudoviti dialogi med živalmi in otroki. Vse se odvija v neokrnjenem naravnem okolju. Tudi s to tematiko se vzgaja mladino, ki ima pozneje spoštljivejši odnos do narave.

Nordijci svoj advent imenujejo Jula. Islandci in delno tudi Norvežani začnejo čas Jule 13. decembra, na Lucijino. Tega večera prične 12 škratov obiskovati in obdarovati otroke, seveda le, če so bili pridni čez vse leto. Zadnji škrat zaključí svoj obisk na predvečer 24. decembra.

Leta 1910 so Finci začeli praznovati advent, posnemajoč nemške navade. Ohranili so tudi nekaj čisto svojega, saj je večina Fincev protestantov ali evangeličanov. Na prvo adventno nedeljo se povečini udeležijo maš, kjer po cerkvah pojejo znano himno Hoosianna in molijo za Davidovega sina. Čudoviti so prizori, ko ljudje grejo k mašam peš ali s sanmi, ki jih vlečejo jeleni. Pot si osvetlujejo s smolnatimi škodlami.

V redko naseljenih krajih in še posebej na mrzlem severu je ozračje dosti bolj čisto kot pri nas, zato je vidljivost veliko boljša. Ljudje in predmeti, ki so za naše pojme daleč, so resnično videti zelo blizu. Ponekod cele pokrajine ležijo kot na dlani in doživetje je enkratno. Po domovih se tudi začne praznovanje t. i. male jule. Pred sončnim obratom ali solsticijem je navada, da se ljudje tudi sami očistijo. Otroci so se morali obvezno umiti in očistiti. Poleti to ni bil problem, saj so se lahko skopali na obalah morja ali številnih jezer. Zaradi tega so na takih mestih kurili kresove. Pozimi pa so morali kuriti v savnah in segreti vodo. Savne so po navadi zgrajene stran od hiš in pozimi je bil zaradi snega dostop do njih marsikje otežen. Kurjenje in priprava savn sta bili otroški opravili. Te navade iz otroštva so jih spremljale celo življenje.

Originalni oziroma pravi finski Joulupukki začne obiskovati otroke na Lucijino in konča na božični večer. Svoj čas je pukki bil oblečen v temno kožuhovino, na glavi je imel kožno kučmo. Imel je debelo palico, s katero je tolkel po podu in ustvarjal red in mir. Nasil je masko z belo brado in luknjami za oči. Sedanji Joulupukki je bolj podoben ameriškem oziroma svetovnemu, z rdečim plaščem, po navadi trebušast in plešast.

In od kod Julavo začne svojo pot? Leta 1927 je znani stric Markus po radiu objavil novico, da Joulupukki s svojo ženo in otroki (škrti) stanuje daleč na vzhodu v pogorju Korvatunturi (Ušesne gore). Ko je v II. svetovni vojni Finska izgubila proti Sovjetski Zvezi, je velik del svojega ozemlja morala prepustiti Rusom in so se vzhodne meje pomaknile na zahod, so Ušesne gore (Orelmontetaj) ostale v obmejni zoni in nedostopne. Zaradi tega se je Joulupukki v petdesetih letih preselil v mesto Rovaniemi, kjer ima zdaj svoj dom s prodajalnami, pošto, turističnimi objekti, restavracijami in drugo infrastrukturo. S tem je izgubil finski karakter in sedaj posnema ameriškega debeluha z rdečim plaščem. Sani vpreže samo za reklamni trik in ne obdaruje več otrok. Finci ga morajo zdaj najemati za drag denar.

Severni jeleni in losi

Boacoj ali rangiferoj kaj alkoj. V finskem jeziku poro in hirvi. Losi živijo prosto v naravi in so bolj divji. Njihova teža doseže tudi 600 kg. Lovijo jih jeseni. Meso je kvalitetno. Nevarno je srečanje z njimi na cesti. Mnogi prometni znaki opozarjajo na to.

Severni jeleni so bolj udomačene živali, rabijo jih za vleko in druga dela. Vsak mladič dobi materino serijsko številko, ko se skoti – z nožem mu jo vrežejo v uho. Spomladi jih spustijo v naravo, vendar se vedno ve, kateri materi pripada kateri mladič. Jeseni jih zberejo in zaprejo v posebne ograjene prostore, kjer skrbijo zanje čez zimo. Nevarni so tudi v prometu, ker se ne bojijo ljudi.

Olga Paušič

SANJAM

SANJAM I

Sanjam, da imam Polifemovo oko,
Heraklejevo težko roko,
modrost boginje Atene,
neskončno véro Odisejeve žene,
pogum vélikega Aleksandra,
Orfejevo ljubeče srce
in da sem brez Ahílove pete
in da sem Ikar, ki se mu krila ne bodo zlomila!

Pogledala bi v drobovje sveta,
ki razpada v ognju nereda in v krvi vojská,
položila bi težko rokó na sleherno pregreto glavó,
ki verjame, da oblast in boj sta edino vodilo.
Z božansko modrostjo bi zavrtela usode koló,
da vsem bi bilo spet enako modro nebo,
da mir bi bil spet vsakdanji kruh,
svoboda pa samoumevna kot voda.
Véra v boljši, pravičnejši svet,
bi vse nas napolnila spet
in pogum, pogum za življenje,
bi odtehtal stoletno trpljenje
vseh, ki gledajo smrt, boj in kri,
sovrašтво in smrt in boj in kri
iz dneva v dan ... tudi sredi noči ...
Ljubeče srce objelo bi vse: dobro misleče,
nežne, skrbne, vse tiste brez sreče,
ki s solzami v očeh se trudijo za droben nasmeh
in ne verjamejo več v srčnost v ljudeh.

In ker bi brez Ahilove pete bila,
bi lahko brezskrbno svoj meč vihtela,
z besedami jeklene betice mehčala,
radirala bojne rakete, tanke, letala,
morilce brez kril v veselje poslala,
pošastim zavila vratove,
presekala vse okove ...
In svet bi spet zasijal za vse,
ki še imajo srce.

SANJAM II

Sanjam o turkiznem potoku,
o mavrice čarobnem loku,
ki se nad mano v veselje pne,
me varuje do zadnjega dne.

Sanjam o češnji v belini,
dami v čarni krinolini,
se v sončni sij ljubko smeji,
čeprav ji nevihta grozi.

Sanjam o dobrih ljudeh,
na licih jim pleše bled nasmeh,
a zaboli me strah v njih očeh,
groza, obup in slutnja v teh dneh,
strah,
da je upanje v dobro le še posmeh!

Sanjam o angelski sreči,
o blagostanju v zlati vreči,
a se hudič mi zlobno iz vreče reži
rekoč: »Pozabi, ničesar od tega več ni!«

Aleksander Ružič

MOJA ROJSTNA HIŠA

Še je tam.
Na sredini mojega spomina.
Ranjena in umira.
Zavržena je in grda.
Čaka na svoj konec.
A rablja ni.
Že je hotel priti,
a je najbrž pozabil.

Priti.

A hodi in jemlje.
Jemlje spomine časa.
Zakaj še ni prišel ponjo?
Najbrž čaka,
da najprej umre spomin.

A spomin je nesmrten.
Zato čaka,
da sama razpade,
ta moja rojstna hiša.

PESEM ČISTE SOLZE

Krasna je slika spomina,
tvoje lepote milina.
Čista je solza življenja,
živa podoba trpljenja.

Nisi o solzi mi rekla,
nikdar beseda ni stekla.
Solza pa tekla je čista,
nihče obrnil ni lista.

Lahko bi božal ti lice,
klical nebeške bi ptice,
gledal v oči te modrine,
klical mladostne spomine.

Težka je prošnja visela,
silna je želja kipela:
vzeti me k sebi proseče,
srčno, nedolžno, ljubeče.

Toda nebo je jokalo,
druge je strune ubralo.
Zemlja je tebe pokrila,
tebe, ki si me rodila.

POBEGLE RIME

Gledam to polje življenjske izkušnje
in peljem se skozi vijuge hotenja.
Kolo se obrača v krogu neskončnem
in reže sivino v ritmu pokončnem.

Hočem mu reči,
naj skuša zavreti!
Je gluho za prošnje,
še hoče napeti
te rime ubrane,
ki zibajo misli
in režejo rane.

Nesramni nasmešek požira valove,
redi se in goni po nebu volkove.
Mar mu ni, kaj se dogaja na plesu življenja,
le goni te rime ubrane, te rime trpljenja.

SPOMIN

Meglica se vleče preko spomina,
nemo je polje, prazna belina.

Usahnil je vonj in dim se ne suče.
Plesal stoletja je zgoraj v oblakih.
Izgubil je smisel za dobro in ključ,
težje od vrtov nebeških je vsakih.

Kam je izginil, kam je poniknil?

Ga vzela je sapa tistih poletij,
ko sreča v nedrih je prvih zavetij
zasukala dim v telesu napetem?
Ga vzela je zima izkušenj globokih
in vrata odprla v telesu razgretem,
ko pesem zapela v njenih je bokih?

Tákrat poželi so polja bogata,
takrat je pesem donela v tišino.
Takrat je veter odganjal praznino,
od takrat zaprta spomina so vrata.

Zágorec-Csuka Judit

VIGYENEK A VIZEK

Vigyenek a csörgedező
patakok messze, messze
nagy óceánokba, vigyenek
az eredethez, vigyenek
Istenhez!

Vigyenek, vigyenek
veled együtt
az oltára elé!

Slavica Zver

MOJA ROJSTNA HIŠA

Na sredi vasi
moja rojstna hiša še stoji.
Zapuščena, sama tam sameva,
da komaj še zdrži.

Tam otroci rasli smo,
v igri srečni smo bili,
saj življenjskih pasti
takrat poznali nismo mi.

Odšli od doma
vsi smo mi,
a spomini na mladost
v naših srcih ostali bodo za vse dni.

KAZALO ∞ TARTALOMJEGYZÉK

Danijela Hozjan, KAJ NAM ZBORNİK ŠE PRINAŠA	4
Hozjan Danijela: AZ ANTOLÓGIÁRÓL	5
Rade Bakračević, POVEZANOST LITERATOV	6
Rade Bakračević: ÍRÓI KAPCSOLATOK	7
Zágoriec-Csuka Judit: ELŐSZÓ	8
Avtorji ∞ A szerzőkről	10
Avtorica, ilustratorika & oblikovalka ∞ A szerző, Illusztrátor & grafikai tervező	31
<i>20. literarni večer ∞ 20. irodalmi est</i>	33
Lidija Alt, KAKO DOČAKATI JUTRIŠNJI DAN?	34
Lidija Alt, POLNA LUNA	34
Verona Avguštin, KAKO DOČAKATI JUTRIŠNJI DAN?	35
Zlatka Frajzman – Pupa, NOVI DAN	36
Danijela Hozjan, NE VEM, KAKO	36
Gizella Koter: NINCS MIT VESZTENEM	37
Gizella Koter: GYEREKEK	37
Franc Koren, PREKLETSTVO JUTRIŠNJEGA DNE	38
Biserka Sijarič, SAMA V JATI, KI IŠČE SMER	39
Olga Paušič, KAKO DOČAKATI JUTRIŠNJI DAN?	40
Renata Lugomer Pohajda, VJERUJEM U SUTRA – RAZMIŠLJANJA O ŽIVOTU	42
Alojz Ščap, SEM SANJAL	43
Alojz Ščap, DIALOG OBČUTIJ	44
Zágoriec-Csuka Judit, ISMERETLEN VADÁSZMEZŐKRE	45
Slavica Zver, CVET, KI ŽARI	46
Slavica Zver, BARVNA HARMONIJA	46
Slavica Zver, NE KOD, NE KAM	47
<i>21. literarni večer ∞ 21. irodalmi est</i>	48
Lidija Alt, POMLAD	49
Lidija Alt, V ČASU LJUBEZNI	49
Lidija Alt, LJUBEZEN	49
RadeBakračević, U ČIJIMJERUKAMANAŠASUDBINA	50
Danijela Hozjan, KO SE ZAZREM!	51
Franc Koren, TI	52
GizellaKoter: ASZERELEMRŐLESŐSDÉLUTÁN	53
Janja Magdič, CVETOVI	54
Janja Magdič, JAZIN TI	55
Janja Magdič, POMLAD	56
Olga Paušič, NOVA POMLAD	57

Olga Paušič, KOPRIDE POMLAD	59
Olga Paušič, OH, TA POMLAD!	59
Metka Ribarič, ŽIVLJENJE JE TAKŠNO, KOT SI GA NAREDIŠ	60
Biserka Sijarič, ZALJUBLJEN	62
Zágorec-Csuka Judit: AZ ANGYAL	62
Zágorec-Csuka Judit: RAGYOGÁSBAN	62
Alison Zver: MILYEN VOLT	63
Slavica Zver, SKRINJA ZAKLADOV	63
Slavica Zver, BELI CVET	64
<i>22. literarni večer ∞ 22. irodalmi est</i>	65
Lidija Alt, TEČEJO, TEČEJO NITKE ŽIVLJENJA	66
Lidija Alt, NAŠ VELIKI PLANET	66
Verona Auguštin, IZGUBLJAMO NAŠ PLANET	68
Verona Auguštin, NITI ŽIVLJENJA	68
Danijela Hozjan, NITKE ŽIVLJENJA	69
Franc Koren, ČEŠNJE	70
Gizella Koter: DÉMONOK	71
Janja Magdič, NITKE ŽIVLJENJA	72
Aleksander Ružič, KARMA	73
Aleksander Ružič, SONET DRHTENJA	73
Aleksander Ružič, NOČ IN JUTRO	74
Olga Paušič: TEČEJO, TEČEJO NITI ŽIVLJENJA	75
Andrea Schneider, TEČEJO NITKE ŽIVLJENJ	77
Biserka Sijarič, MED VZPONI IN PADCI	78
Zágorec-Csuka Judit: HA ELMENNÉK	78
Zágorec-Csuka Judit: HÓVIRÁG	79
Zágorec-Csuka Judit: TAVASZI SZIMFÓNIA	79
<i>23. literarni večer ∞ 23. irodalmi est</i>	80
Lidija Alt, LENDAVALA	81
Lidija Alt, NOVA PESEM	81
Lidija Alt, PESEM	82
Lidija Alt, MISEL VALOVI	82
Ksenija Bakan Zver, TŰ SMO DOMA	83
Kornelija Baša, KAKO SEM IZGUBILA NEDOLŽNOST?	83
Norbert Göncz: 52	85
Danijela Hozjan, MOJ ROJSTNI KRAJ	86
Franc Koren, RAD IMAM	87
Gizella Koter, SZERELMES LELKEK	87
Janja Magdič, KJER SEM BILA DOMA	88
Janja Magdič, MED NAMA	89

Janja Magdič, TI	89
Jovan Mirković, NORDIJSKI ADVENTNI OBIČAJI	90
Olga Paušič, SANJAM	93
Aleksander Ružič, MOJA ROJSTNA HIŠA	94
Aleksander Ružič, PESEM ČISTE SOLZE	95
Aleksander Ružič, POBEGLE RIME	95
Aleksander Ružič, SPOMIN	96
Zágorrec-Csuka Judit: VIGYENEK A VIZEK	97
Slavica Zver, MOJA ROJSTNA HIŠA	97

Avtorji ∞ Szerzők

LIDIJA ALT

VERONA AUGUŠTIN

RADE BAKRAČEVIĆ

KORNELIJA BAŠA

ZLATKA FRAJZMAN – PUPA

ROMANA GLAVAČ

GÖNCZ NORBERT

DANIJELA HOZJAN

FRANC KOREN

GIZELLA KOTER

JANJA MAGDIČ

JOVAN MIRKOVIĆ

OLGA PAUŠIČ

RENATA LUGOMER POHAJDA

MARJETA RIBARIČ

ALEKSANDER RUŽIČ

ANDREA SCHNEIDER

BISERKA SIJARIČ

ALOJZ ŠČAP

VELIMIR TURK

ZÁGOREC CSUKA JUDIT

ALISON ZVER

SLAVICA ZVER

KSENIJA BAKAN ZVER

Ilustracije & oblikovanje ∞

Illusztrálás & grafikai tervezés

ANDREA SCHNEIDER

Sem sanjal

*Sem sanjal o novi pomladi,
sem slišal glas violin,
so pele o tvoji lepoti,
nasmeh tvoj klicale v spomin.*

Alojz Ščap

